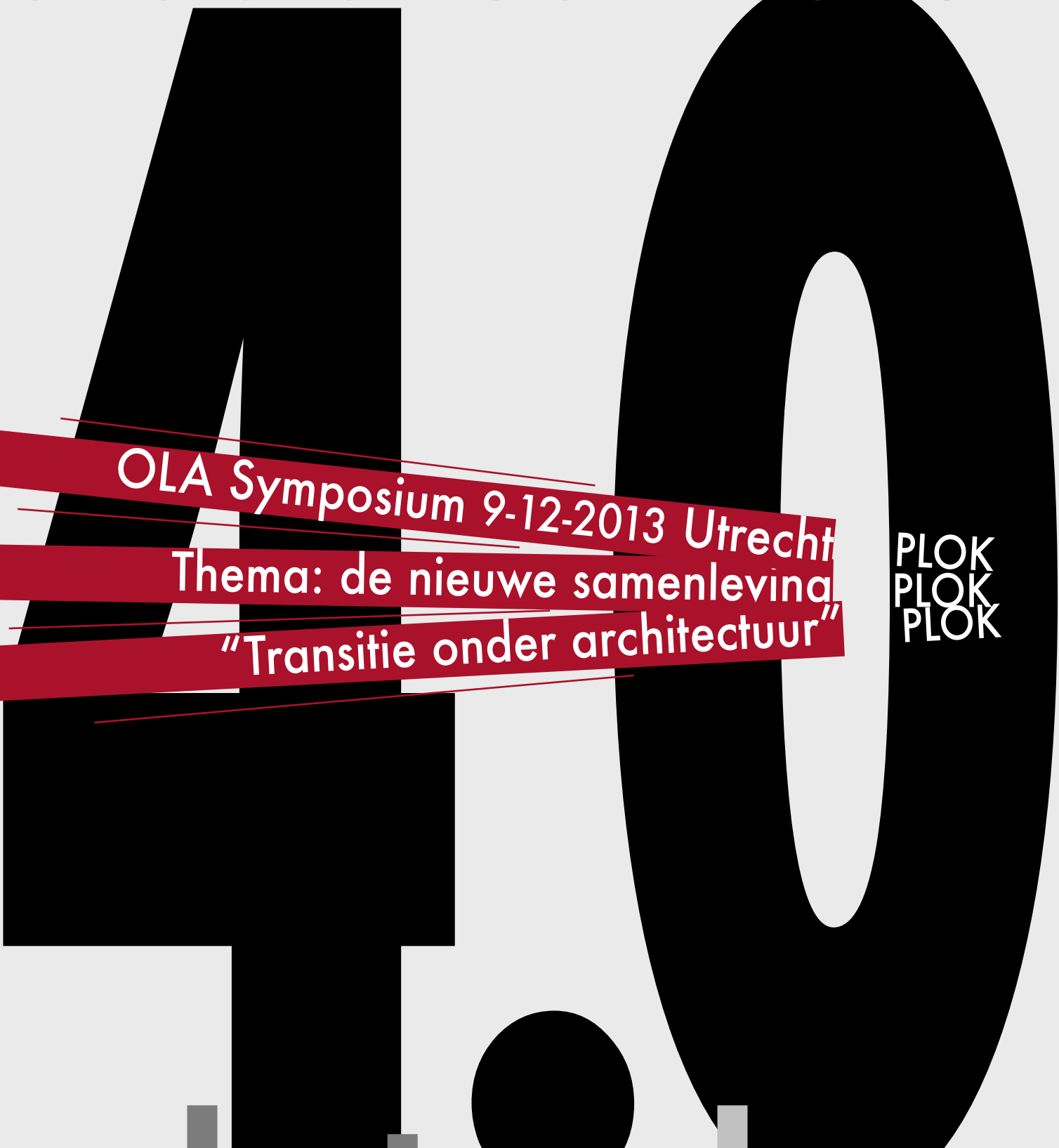


Magazine 4.0 van 21 december 2013
schrijvers en beelders collectief



OLA Symposium 9-12-2013 Utrecht
Thema: de nieuwe samenleving
"Transitie onder architectuur"

**PLOK
PLOK
PLOK**

onderstroomboven

Het eMagazine Onderstroomboven is een uitgave van Artscience, een van de uitgeverijen (imprints) van Boekencoöperatie Nederland u.a. (Boekcoop).

Tel: 06 22331342

Het magazine verschijnt als gratis af te laden eBook onder ISBN 9789081753395

www.boekenroute.nl

en is in papieren vorm te bestellen bij

www.boekenroute.nl

onder ISBN 9789081753333

of af te laden op www.boekcoop.nl

De uitgave wordt verzorgd door het schrijvers en beelderscollectief Onderstroomboven, onder redactie van Sarah Morton, Gerbrand Muller (eindredacteur) en Ewout Storm van Leeuwen (hoofdredeacteur).

redactieonderstroomboven@gmail.com

Vormgeving: Ewout Storm van Leeuwen

21 december 2013

Nummer 4.0

Jaargang 1

ISSN 2214-2878

ISBN papieren versie: 978-90-817533-3-3

ISBN eBook versie: 978-90-817533-9-5

Dit templaaf van nummer 4.0 heeft in het najaar van 2013 enige maanden rondgezongen op internet en heeft al heen en weer flitsend bijdragen, verhalen, artikelen, plannen en visies, kritieken en tirades verzameld. Sommige staan er nog in, andere zijn weer afgevoerd.

Het eMagazine heeft op 6 december 2013 gediend als syllabus van het symposium dat de Stichting OLA (Organic Living Association) in Utrecht heeft georganiseerd met als thema: "De Nieuwe Samenleving".

Het was de wens van de redactie dat de inhoud die wij hier presenteren, door "crowd editing" zou worden verbeterd en rond 21 december 2013 in druk verschijnen. Daar is druk gebruik van gemaakt.

Een en ander heeft geleid tot deze verlate definitieve editie.

De sfeerfoto hiernaast komt uit het stadsarchief van Amsterdam en is gemaakt in Ruigoord, toen dat pas gekraakt was.

De eerste flowtown in Nederland, als het ware.

Thema: de nieuwe samenleving

Onderstroomboven is een collectief van schrijvers en beelders. Wij schrijven en verbeelden. Niet in ivoren torentjes; vanuit passie. Het behoren tot een onderstroom kan terneerdrukken. Het kan ook inspireren. Vooral als je merkt dat je niet alleen bent. Daarvan is dit Magazine het resultaat en het bewijs.

Levend in de onderkant of zelfkant van de samenleving geeft, op zijn zachtst gezegd, een aparte kijk op de zaken. Als kunstenaar of schrijver, als dichter of muzikant, als schilder, danser of performer, ontwikkel je een scherpe blik. Een tweesnijdend zwaard. Ongelijkheid, machtswellust, onrecht snijden door je ziel.

In dit nummer snijden we terug. We doen niet meer mee. Dat is één. We ontwerpen vanuit onze wezenlijke behoeften een manier van samenleven die iedereen doet bloeien. Kinderen, ouderen, de natuur, de kunst. Dat is twee. Onze gedachten delen we met anderen. In alle talen, over de hele wereld. Want internet is ook van ons. Dat is drie. We gaan plekken creëren waar we buiten bereik zijn. Dat is vier. Geluk zit in kleine hoekjes. Zo klein, dat we die zelf kunnen maken. Van daaruit heb je een machtig uitzicht over de Aarde, de wolken en de sterrenhemel. Dat is vijf. Ik roep u op nog verder te tellen.

Ewout Storm van Leeuwen



Symposium

De Nieuwe Samenleving

9-12-2013 Seats2Meet Utrecht CS

De Stichting OLA heeft op 9 december 2013, in samenwerking met het schrijvers- en beelders collectief Onderstroomboven, een symposium georganiseerd met als thema: "De Nieuwe Samenleving".

Het begon om 10.00 uur en eindigde om 17.00 uur met een borrel. De dag werd gevuld met korte referaten gedurende de ochtend en discussies/workshops om thema's en problemen uit te werken gedurende de middag.

Thema

Het symposiumthema is een nadere uitwerking van de architectuur voor een nieuwe samenleving, zoals beschreven in het boek Novablobe van Iwanjka Geerdink. Dit is als eboek af te laden op www.boekcoop.nl en www.boekenroute.nl volgens het wba systeem (waardebepaling achteraf: u betaalt meer naarmate u tevredener bent). Ook in papieren uitvoering te bestellen (vaste boekenprijs € 19,95).

Enkele onderwerpen zijn:

-Flowtowns: een keten van vrijplaatsen in Europa (en daarbuiten), waar vaste en nomadische bewoners een eigen samenleving kunnen opbouwen met een minimum aan gangbaar geld. Productiekernactiviteiten: tuinderij en voedselproductie, democratische school, "Health Centre". In euro's betalende gasten leveren de noodzakelijke inkomsten in gangbaar geld.

-Flowspots: kleine locaties zonder vaste bewoners, waar nomaden ("flowmaden") tijdelijk kunnen verblijven.

-Flhora: interne verrekeneenheid voor verrichte diensten en geleverde producten. Een virtuele eigen munt. Administratie met het programma Cyclos 4 van STRO.

-Grondaankoop: de Stichting OLA heeft als beleid om gronden voor flowtowns en flowspots aan te kopen op basis van geschonken geld. Deze gronden mogen nimmer meer verkocht, verhuurd of beleend worden.

-Beheer: OLA kan ook gronden en gebouwen van andere eigenaars in langdurig beheer opnemen om er een flowtown of flowspot op te vestigen.

-Donaties. OLA financiert alles met donaties. Er zijn verschillende vormen:

1. Jaarlijkse donaties waarmee men "vriend" wordt.

2. Donaties om een verblijf in bepaalde flowtowns/flowspots te creëren. Bijvoorbeeld voor nomadische bewoners die jaarlijks heen en weer trekken.

3. Donaties waarmee een vaste plek wordt gecreëerd voor bepaalde personen.

4. Crowdfunding.

-Sociocratie. Besluitvormingsmethode, waarbij ieders mening telt. Besluiten nemen met consent (= voor, of althans geen overwegende bezwaren) van alle aanwezigen.

-Council. De oervorm van het overleg in een "tribe". Kringgesprek om problemen te bespreken en op te lossen.

Syllabus

Sprekers waren:

Iwanjka Geerdink (auteur Novaglobe, voorzitter St OLA).

Robert Jan Kelder (filosofisch antroposofische legitimatie voor De Nieuwe Samenleving).

Gerbrand Muller (Gedachtengoed van Spinoza et al als filosofische legitimatie).

Ewout Storm van Leeuwen: nieuwe financieringsvormen en innovatieve verwervingsconstructies.

Fredjan Twigt over Ecodorp Bergen

Desirée van Woerden, voorzitter collectief Onderstroomboven

Sarah Morton, over opvoeding

Reiné Gadellaa: Ecodorp Zwolle en organisch bouwen

Monique Wijn: permacultuur als vormingsproces.

Luc Sala: *Dunbar's number*, over netwerken

Discussie-onderwerpen en workshop

1. Opbouw van een flowtown samenleving: minimale en optimale uitvoeringen.
2. Toelatingsbeleid: met welke kreukels komen mensen binnen?
3. Flhora: wanneer wel, wanneer niet; uitbetalen in euros?
4. Boekhouding: productie voor eigen gebruik activeren op de balans (op naam)? Fiscale haken en ogen.
5. Uitwisseling flhoras met andere gemeenschappen? Kredieten? OLA eigen bank?
6. Inkomsten van en voor gemeenschap, inkomsten privé binnen de gemeenschap, inkomsten privé van buiten de gemeenschap. Hoe mee om te gaan bij grote individuele verschillen?

Het schrijvers en beelders collectief Onderstroomboven is intens betrokken bij het symposium van de stichting OLA. Het vierde nummer van Onderstroomboven Magazine is daarom geheel gewijd aan het thema "De nieuwe samenleving".

Er valt veel te zeggen voor een nieuwe samenleving. Er valt ook veel over te zeggen. Dat doen we hier met geschreven en op het symposium met gesproken woorden.

De ondertitel van het symposium is "Transitie onder architectuur". Daar willen de organisatoren mee aangeven dat zij een gestructureerde overgang nastreven. Van een economie ("iconomy") die inherent op uitbuiting berust, naar een wereldhuishouding die verrijkend is op materiële en immateriële vlakken voor **alle deelnemers**. Mensen, dieren, planten, de aarde, de onzichtbare rijken. Natuur en cultuur. Kinderen en volwassenen. Helden en pantoffelhelden. Zieken en gezonden. Ouden en jongen.

De architectuur voor een nieuwe, rechtvaardige samenleving staat beschreven in "Denies's Manifest". Dat is een uittreksel uit het boek Novaglobe, onder redactie van Iwanjka Geerdink en Gerbrand Muller.

Symposium Programma

Symposium “De Nieuwe Samenleving”

9 december S2M Utrecht CS

Stichting OLA (*Organic living Association*)
Onderstroomboven *schrijvers en beelders collectief*
Onderstroomboven Magazine

De zaal is gratis ter beschikking gesteld door Seats2Meet Utrecht CS

Het Programma

Ochtend (10.00-13.00): referaten.

Middag (14.00-17.00): uitwerking vraagstukken in werkgroepjes, discussie, samenvatting.

Kennismaking, koffie, uitwisselen, muziek

Opening door dagvoorzitter Ewout Storm van Leeuwen, welkomstwoord Iwanjka Geerdink (voorzitter OLA en auteur Novaglobe) welkomstwoord Desirée van Woerden (voorzitter Onderstroomboven), uitleg syllabus Onderstroomboven Magazine 4.0, Ewout (hoofdreacteur).

Muziek (Ernst, Hjalmar, Iwanjka, Gypsy Scholar et al) en **dans** (Gabrielle Halvax)

Flowtown concept (Iwanjka en Ewout, afwisselend), ecodorp en flowtown, vaste en nomadische bewoners, zomer en wintertrek; concept vrijplaats, statuten en doelstelling OLA; financiering, eigendom en beheer, bewonerscoöperaties; economisch draagvlak: coöperaties, voedselproductie, bouw, school, health centre, zorg voor zieken en ouden van dagen; interne verrekeneenheid flhora, externe euro betrekkingen, eigen bank (cyclos 4);

Dunbar's Number (Luc Sala)

Over opvoeding (wijnvi, Sarah Morton)

Over democratisch onderwijs (Lia Cornelisse van stichting Lisas) (vervallen)

Kinderavonturenland (Hein van Elteren)

Pauze en muziek

Filosofische legitimatie: antroposofie (Robert Jan Kelder)

Filosofische legitimatie: Spinoza (Gerbrand Muller)

“Community building”, focalizer principe, morfogenetisch veld

(groepsbewustzijn) (Ewout Storm van Leeuwen) (vervallen)

Geld, geluk en waarde (Isaac Shawky) (vervallen)

Ecodorp Bergen (Fredjan Trigt)

Landschapsheling (Ewout Storm van Leeuwen) (vervallen)

Organisch kwalitatief bouwen (Reiné Gadellaa)

Lunch en muziek

Permacultuur als vormingsproces (Monique Wijn)

Werkgroepen

Presentatie resultaten door werkgroepen

Conclusies, samenvatting en afronding

Borrel en muziek

Bijdragen van:

Vier Tirades

Waarom zij het niet eens zijn met de gang van zaken en waarom zij het allemaal anders willen.

1. Erwin Mulder
2. Desirée van Woerden
3. Hein van Elteren
4. Sarah Morton

Mailstorm

Een stevige polemie, ongekuist uit de Inbox gevist.

Desirée van Woerden, Iwanjka Geerdink, Gerbrand Muller, Hein van Elteren, Sarah Morton, Ewout Storm van Leeuwen wisselen standpunten uit en overhandigen elkaar hete hangijzers.

Deniesa's Manifest

Last minute van de redactie, op basis van het boek *Novaglobe*

Currency Activities

Flowtowner Onno

Dunbars Number

Luc Sala

Organisch kwalitatief bouwen

Reiné Gadellaa

Relevante boeken

De omslagen

Tirade 1: Erwin Mulder

VERZAMELDE GEWRICHTEN

De geknede mens

(Een eeuwigdurende tirade tegen de schijndemocratie en een knipooq naar de duisternis).

Zijn eerste dwanggedachte was reeds voor zijn geboorte en zo werd hij geboren als miskraam van zijn eigen woorden, thans slaafs kruipend in zijn bijengelogen vlees als openbarings instrument van machtswellustige psychopaten . Een voorgeprogrammeerd houtklemmenhoofd, met stropdas en al gehuldigd in het uniform van de onderdrukker die nu achter waanzinnige knoppen zit , wachtend op bevelen.

Zijn gluiperige angstige gehoorzame grijpgrage handen bestempelen de oorlogsverklaringen, Daar spreekt hij, de vorst der duisternis, (met steeds nieuwe frisse onwetende gezichten), de zogenaamde schemerlampen die zijn posities hebben ingenomen (de goddelijke eenheid nabootsend met aan andere toebehorende lichamen) hun suggestieve gedachten kneden de mens tot wie hij word wijs gemaakt te zijn (misleide magiërs door veinzende goden). Met hun perverse door kunstmatige middelen opgezweepte klieren zuigen ze de scheppende kracht uit onze geslachtsorganen. Ik herken deze papagaaien uit duizenden.

En wij allemaal figuranten zijn in 1 groot joop van den ende spektakel,
Een sentimentele vervolgserie gesponsord door zeepfabrikanten, vol met overvloedig matig

ingetogen tot aansluiting gedwongen gezelligheid, eendrachtig ten bate van de meenstream allen, waar een stelletje occulte met hun uit getrainde arrogante onwetendheid verkregen luchtledige macht om over ons te kunnen beslissen en wij als goden tot elkaar sprekend door de tralies van ons lichaam, na elke voorstelling weer weggevaagd ons geheugen gewist en een nieuwe rol aangemeten.

Allemaal naar dezelfde fabeltjeskrant kijkend ons laten scheppend via onze eigen gedachten, met verzonnen problemen en voor en tegenstanders in streepjespak, vergelijk het met welnu de sound mix show.

En zo kon het gebeuren dat de grootste geesten eindigden aan de welbekende strop en de kleinste zieltjes en zelfs enkele ziellozen, de zogenaamde robots (hierover later meer) meeliepen in een alles vernietigende optocht van gemaskerde soldaten van de 33e divisie gerimpelde moralistisch kleinburgerlijke kleindenkende vermiereneukerij.



Tirade 2:

Desirée van Woerden

Waarom schrijf ik?

Voor beeldende kunstenaars onder ons: waarom schilder/teken/beeldhouw ik? Voor ons allen: waarom ben ik zo gedreven de kunstvorm te beoefenen, die ik beoefen? Waar komt mijn inspiratie vandaan en hoe beleef ik die? Wat wil ik daarmee bereiken? Wat is mijn roeping? Wat draag ik bij of wil ik bijdragen aan deze wereld? Het zijn grote vragen, die we ons vast allemaal wel eens stellen.

En dan is er nog de wereld, waarin datgene wat we doen en maken al dan niet gewaardeerd wordt, waarin het beoefenen van kunst aan de ene kant op een heel hoog voetstuk geplaatst wordt, maar waar tegelijk toch vaak de boodschap vandaan komt, dat het allemaal maar niks is. Je kunt er immers je brood niet mee verdienen en wat draag je nou uiteindelijk bij aan de samenleving? Misschien dat het sommige mensen een beetje entertaint, maar nemen ze de moeite om de diepere boodschap - datgene wat je werkelijk van je ziel blootlegt - in zich op te nemen? Misschien een enkeling. Is dat het waard; al die uren die we erin stoppen, vaak met bloedend hart?

Na vele omzwervingen in mijn leven, kom ik tot de conclusie, dat schrijver is wat ik ben en dat ik dat ook eigenlijk altijd al geweten heb. Ik kan me herinneren, dat ik toen ik zes was tegen een vriendje zat 'op te scheppen', dat ik later hele grote, dikke boeken ging schrijven. In mijn fantasie werden ze ook steeds groter en dikker; ik zag ze naast de Domtoren van

Utrecht staan en ze er nog bovenuit steken. In feite was het geen opscheppen, maar een soort visioen, dat voortkwam uit het gevoel dat er groot universum in mij leeft, dat heel kostbaar is en dat het mijn taak is daaraan gestalte te geven. Al heel jong wist ik, dat ik van binnen naar buiten moest leven. De mij omringende wereld probeerde me echter telkens van het omgekeerde te overtuigen. Ze proberen van alles in een kind te stoppen, maar wat er uit het kind zelf komt...

Vaak wordt het een beetje schaapachtig weggelachen, wel schattig gevonden, maar niet serieus genomen en in veel gevallen helaas ook keihard afgewezen.

Ik was als kind standvastig in mijn idee of inzicht. Koppig of halsstarrig werd dat genoemd. Ik wist het gewoon zeker. Toch ben je als jong mens gevoelig voor afwijzing en ook voor waardering. Als kind vond ik het belangrijker om trouw aan mezelf te zijn en ik sloot me meestal af voor wat andere mensen vonden en zeiden. Tegelijk probeerde ik heel hard om gezien te worden. Ik experimenteerde er lustig op los met het vinden van vormen om uit te drukken wat er in me leefde en kwam al gauw tot de conclusie, dat schrijven voor mij de enige vorm was waarin ik dat enigszins kon benaderen. Ik was ook in heel veel dingen geïnteresseerd, omdat ik in de wereld om me heen steeds zocht naar wat resoneerde met mijn innerlijke beelden en weten. Maar het commentaar dat ik kreeg van mijn ouders en ook op school was altijd in de trant van: schrijf eens over iets gewoons dat in het hier

en nu speelt. Waarom moet je altijd anders zijn? Pas je toch eens aan, kijk naar hoe andere kinderen het doen. Je moet niet steeds zo met je kennis geuren, heb ik veel gehoord.

Nou ja! Je zou toch eigenlijk blij moeten zijn met een begaafd kind, dat in van alles geïnteresseerd is, zou ik nu denken, maar in de tijd dat ik opgroeide werd dat niet gewaardeerd. Ik zat op een lagere school van socialistische snit in een arbeiderswijk in de jaren 60/70 van de vorige eeuw. Middelmaticiteit was daar de norm. Democratie noemden ze dat, geloof ik. Al die etiketten die kinderen tegenwoordig krijgen opgeplakt waren er nog niet zo. Het kwam er gewoon op neer dat je je vooral moest aanpassen en je niet moest aanstellen. En natuurlijk deed ik altijd het eerste te weinig en het tweede te veel. Maar ja, hoe harder ik probeerde het iedereen naar de zin te maken, hoe meer ik het verkeerd bleek te doen en hoe harder ik werd afgewezen. Mijn leven in een notendop.

En dat is wel een wijze les. Wie ben ik? Wat wil ik? Hoe kan ik leven zonder dat ik mijzelf en wat ik wil geweld aandoe? We moeten ons in elk geval vrijmaken van alle bestaande oordelen, verwachtingspatronen en wat al meer. Of het goed is, of nuttig, of belangrijk, doet niet ter zake. Je bent wat je bent. Als je jezelf durft te zijn, dan zijn er tenminste mensen die dat kunnen zien en waarderen. Dat worden je vrienden. En de rest.... Tja, er zijn heel veel mensen die daar hun leven lang niet achter komen. Dat is treurig. Als je denkt dat de bevestiging van wat jij bent en voor jou van waarde is uit de buitenwereld moet komen; als je denkt dat het een beloning is voor goed gedrag als je gewaardeerd wordt en het je voor de wind gaat en dat je iets niet goed doet als er iets vervelends gebeurt of als je kritiek krijgt, als je je hele ziel en zaligheid en je eigenwaarde afhankelijk maakt van de buitenwereld, verlies je jezelf en zal niets je

uiteindelijk bevredigen.

Veel mensen is dit niet uit te leggen. Maar misschien zijn ze soms toch te bereiken, bijvoorbeeld met een boek. Als ze zich van het begin af aan kunnen inleven in een personage dat door een transformatieproces heengaat, met een spannend verhaal er omheen, kan ik ze wellicht laten voelen en ervaren hoe verrijkend dat kan zijn. En voor al die mensen, die door zulke processen heengaan, vaak in alle eenzaamheid, kan het een feest van herkenning zijn. Misschien herkennen ze ook een punt waar ze zelf ooit zijn vastgelopen en helpt het ze daar de draad weer op te pakken.

Ja, dat is iets wat ik aan de wereld wil bijdragen.

Ik schrijf vooral over spirituele processen. Ik vind het droevig hoe weinig kennis daarover bestaat in de psychiatrie en de hulpverlening in het algemeen. Het gevolg is vaak dat mensen een diagnose en pillen krijgen in plaats van antwoorden op hun levensvragen en begeleiding bij hun innerlijke zoektocht naar volkomenheid en vervulling.

Lang heb ik gedacht, dat ik therapeut moest worden en ze op die manier moest helpen. Maar eerlijk gezegd was ik als therapeut meer met klantenwerving en bedrijfsadministratie bezig dan met cliënten en had ik ook in de sessies het gevoel dat ik mijn tijd zat uit te zitten, ook al waren de cliënten meestal wel tevreden. Uiteindelijk ben ik toch weer teruggekomen bij schrijven. Daarbij heb ik dat gevoel nooit. Zelfs niet als ik vastloop en een hele dag zit te broeden op drie zinnen. Dan nog heb ik het gevoel dat ik precies doe wat ik moet doen.

Ik moet denken aan een film: 'Madame Jeanette' over het leven van Antillianen in de Bijlmer. Als alles weer eens mis loopt in hun leven gaan ze één voor één naar een waarzegster; een Creoolse vrouw, met een

grote sigaar in haar mond. Deze vrouw stelt iedereen dezelfde vraag met een zwaar Antilliaans accent: 'Wat doe jij als je het weet en wat doe jij als je het niet meer weet?' Het antwoord van een van haar klanten luidde: 'Dan ga ik koken!' Haar man zit in de gevangenis, ze is net met vijf kinderen op straat gezet, omdat ze de huur niet kon betalen en bij de buurvrouw ingetrokken. Alles lijkt hopeloos. Maar ze besluit te gaan koken in de keuken van de buurvrouw en haar hapjes op de markt te verkopen. Al vrij snel krijgt ze grote opdrachten en heeft ze geld om een restaurant te openen.

Het is een heel goede vraag. Ik heb van alles geprobeerd in mijn leven en ben op heel wat doodlopende sporen terechtgekomen. Elke keer als alles weer eens misliep, ging ik schrijven. Maar het schrijven wrong zich ook altijd overal tussendoor. Zo had ik bijvoorbeeld enige tijd een fulltime baan als groepsleidster op een dagverblijf. Het werk vergde veel van me. Op een dag bleek ik volledig opgebrand. Ik werd zwaar overstuurd naar huis gestuurd. Diezelfde avond kwam de inspiratie. In plaats van rust te nemen begon ik te schrijven. Ik kwam opnieuw terecht in het intensieve transformatie-proces waarin ik al eerder had verkeerd en ik voelde me weer heel en vervuld. Van de bedrijfsvereniging moest ik natuurlijk in therapie en het werd spitsroede lopen tussen voorkomen ziek en wel weer aan het werk gestuurd te worden en psychiatrische labels vermijden. Maar ach, met een driewekelijks bezoekje aan het RIAGG van toen was dat nog wel te doen.

Sommige mensen zijn niet geschapen voor de arbeidsmarkt. Die hebben andere dingen te doen en andere dingen te geven. Het zou mooi zijn als dat wat beter werd onderkend en die mensen meer zouden kunnen leven en werken op een manier die bij hen past. Zeker als het hun diepste wens is het beste van zichzelf te geven om deze wereld mooier te

maken, ook voor andere mensen en voor alle levende wezens.

Tirade 3:

Hein van Elteren

Waarom ik schrijf.

Ik kan me allerlei redenen voorstellen. Een aantal voor mezelf al jaren bekende, zoals: Omdat ik het niet kan laten; vanwege de doorgaans positieve reacties op mijn boeken; omdat ik er op mijn 6e zo al mee begonnen ben, om nooit meer op te houden; omdat ik in moeilijke tijden gelukkig altijd nog kan schrijven; omdat het gewoon leuk is.

Allemaal niet bijster origineel; veel collega's zullen ze wel herkennen. Ik zou er zo verder niets over kunnen zeggen dat interessant is voor anderen. Het is wel een uitdaging voor me om op een heel andere motivatie in te gaan: woede. (Ook weinig origineel, maar goed.)

Ja, ik voel erg veel boosheid diep in mezelf; veel meer dan ik doorgaans besef en toegeef. Ik ben opgevoed met: "Verstandige mensen maken geen ruzie; die praten alles uit. Ruzie maken is dom, want dubbel werk; je moet het namelijk ook weer goedmaken." Lange tijd vond ik dat heel zinnig. Evengoed kon ik me vroeger verliezen in heftige discussies, zeker als ik me aangevallen voelde, wat nogal gauw gebeurde. Ik kreeg vaak te horen dat ik teveel over mezelf praatte, en dan ook nog eens te snel, te opgewonden en slecht verstaanbaar. Dat ik lezingen ben gaan geven heeft onder andere daarmee te maken; het was en is een goede oefening in lang-zaam, dui-de-lijk spre-ken. Toen ik dat eenmaal doorhad, merkte ik dat heel wat mensen, bijvoorbeeld astrologiecuristen, graag naar mij luisterden. Dat deed me goed. Ik vertelde blijkbaar dingen die mensen boeiden. Vervolgens ontdekte ik de geleide fantasieën:

avontuurlijke verhalen met een diepere bodem, die je rustig, meeslepend voorleest, zodat je luisteraars in een sfeer raken waarin ze antwoorden op innerlijke vragen kunnen krijgen en bepaalde ervaringen kunnen herbeleven en verwerken.

Ik vond het geweldig geleide meditatie te schrijven en kreeg er heel goede commentaren op. Zodoende ontdekte ik steeds beter hoe ik ook mijn eigen lastige emoties kon transformeren. Bijvoorbeeld woede.

Het was niet meer nodig openlijk kwaad te worden. Daar bereik je niets mee; je roept alleen maar weerstand op. Bovendien, wat je voedt gaat groeien, dus dan ben je nog verder van huis. Als kunstenaar kon ik de kracht van mijn boosheid toch veel beter positief gebruiken. Woede is voor mij ook een vorm van passie, scheppingsdrang, seks. Als je die sterke energie nou omzet in schoonheid en kunst, in verhalen over de wereld zoals je die WEL graag wilt, bereik je toch veel meer?

Dat heb ik inderdaad jarenlang gedaan, met veel plezier, in bijna al mijn boeken. Steeds bewuster en zo grondig, besef ik nu, dat ik al wekenlang tegen dit artikel zit aan te hikken. Wat heet, al twee jaar geleden raadde Desirée me aan mijn woede eens van me af te schrijven. Dat idee raakte me zeker (zoals bijna al haar persoonlijke adviezen, maar dat even terzijde).

Tegelijk voelde ik een grote weerstand. Mijn boosheid opschrijven? Hoezo dan? Dat is toch alleen maar ego?

In de nieuwe tijd gaat het daar toch juist niet meer om? En bovendien... (zie boven).

Tja, hoe kan eens mens zichzelf voor de gek houden. Mensen die mij goed kennen, weten wel hoe ik zo af en toe uit kan razen.

Twaalf jaar geleden was ik nog heel trots op Nederland. Ik leefde toch in een van de meest ontwikkelde, progressieve en vrije landen ter wereld? Goed, in de oorlog hadden we wel érg veel Joden keurig geregistreerd en systematisch, zeer efficiënt afgevoerd, en in Oost- en West-Indië waren we ook niet altijd even lief, maar dat was lang vóór mijn tijd, toch?

Toen kwam Pim Fortuyn.

Hij deed mijn onderbuik geen goed.

Om nog maar te zwijgen van Geert Wilders.

Het persoonlijke werd politiek; zeggen, liever nog schreeuwen wat je voelt.

Dus kwam ook de vreemdelingenhaat weer in de mode, want het is veel makkelijker zondebokken aan te wijzen dan je eigen schaduw toe te laten. Sindsdien heb ik me steeds vaker diep geschaamd voor mijn eigen land. Ik had echt niet gedacht dat ik nog eens een Rita Verdonk zou moeten meemaken. En al die bankiers en bedrijfsleiders die maar rommelen en graaien, elkaar de baantjes en de bonussen toeschuiven, en als ze erop aangesproken worden steeds weer wegkomen met voortijdige Alzheimer. Nee, ze weten écht niet meer aan wie ze die miljoenen geleend hebben; ze hadden het zó druk...

Ja, diep van binnen ben ik WOEDEND.

Nederland scoort binnen de o zo beschaafde westerse wereld erg hoog op verschillende minder bekende takken van sport. Bijvoorbeeld het opsluiten van jongeren, zonder enige aanklacht, voor onbepaalde tijd en zelfs in de isoleer, omdat er geen plek voor hen is binnen de hulpverlening. Of omdat ze gevlucht zijn uit een oorlogsgebied en asiel zoeken. Bijna nergens worden zoveel telefoons legaal afgeluisterd als hier. We zijn het enige westerse land waar we onze burgemeesters niet zelf mogen kiezen; en tot voor kort ook het

enige waar er géén advocaat bij een politieverhoor mocht zijn. De straffen worden steeds strenger; het aantal gevangenen per 1000 inwoners gaat richting de top. Onze overheid verdiende miljarden aan het veilen van mobiele telefoonfrequenties, en nu zitten we met steeds meer zendmasten, steeds meer straling... en de risico's worden nog altijd belachelijk ontkend, met dank aan de almachtige Gezondheidsraad. En dan heb je nog alle legale smerige chemicaliën en andere toevoegingen in het eten, deodorants en wasverzachtters. De bezuinigingen op keuringsdiensten. Het grenzeloze vertrouwen in het zelfregulerende vermogen van de industrie. Monsanto die even sluipend als genadeloos de hele wereldvoedselvoorziening patenteert en overneemt. De...

Rustig maar Hein, busje komt zo.

Gek genoeg ben ik óók nog steeds heel trots op Nederland, en heb ik al mijn leven lang het gevoel dat ik niet voor niets hier geboren ben en nergens anders zou willen wonen.

Het blijft tegenstrijdig.

Iedere keer als ik zulke woedeaanvallen krijg, probeer ik na te gaan of het echt waar is en geen projectie van mijn eigen angsten en frustraties; of er wel bewijzen voor zijn, voor zover je de vrije pers nog kunt vertrouwen. Iedere keer voel ik weer dat het allemaal NOG erger is met de wereld dan ik al dacht; dat 'ze' een stelletje gewetenloze klootzakken aan de top, achter de schermen, ECHT bezig zijn de hele Aarde over te nemen, puur voor het geld. Ik doe mijn best me niet mee te laten slepen door complottheorieën, maar mijn slechtere ik blijft roepen dat ik nog steeds véél te lief en te naïef ben.

Hoe zou het toch komen?

Ik voel me zelf alleen maar beter en sterker. Ik word steeds vrolijker; krijg meer waardering en ook hulp dan ooit tevoren...

Zou er dan tóch iets waar zijn van de nieuwtijdsfilosofie die me al zolang op de been houdt?

Dat de mensheid tóch in een collectieve
bewustzijnssprong zit? Dat er heel mooie tijden
gaan aanbreken??
Het kán, het kán nog steeds.
Alle nodige duurzame technieken en leefvormen
bestaan allang; daar ben ik van overtuigd.

Maar de poolkappen smelten alleen maar harder.
De Chinezen stoken alleen maar méér kolen, en
wij dreigen nu ook al met schaliegas te beginnen...
De gemiddelde temperatuur gaat sowieso een
aantal graden stijgen; dat houden we niet meer
tegen.
Er komen hoe dan ook meer tornado's, meer
bosbranden en vloedgolven, meer... Meer
genetisch gemanipuleerde voeding; meer
inbreuken op de privacy; meer...
Horen die ook allemaal bij het grote plan??
Ik weet het niet meer.
Maar ik ben zo af en toe wel woedend.
Waarop, waarom precies?
Dat weet ik ook niet meer.

Dus schrijf ik het nu maar van me af; dat lucht
tenminste op, en wie weet reageert er nog
iemand...

20-8-2013

Tirade 4:

Sarah Morton

Schrijven om te leven en leven om te schrijven

Mijn leven was geen succesverhaal. Waarom ging ik een autobiografie schrijven? Zo boeiend was mijn leven toch niet? Ik was geen moedig iemand en leidde geen avontuurlijk leven.

Toch ervoer ik het leven vaak als intens.

Veel mensen willen hun pijn en verdriet van zich afschrijven. Ze proberen hun trauma's te verwerken. Bij mij was dit niet anders. Toch ging het dieper. Ik had een verhaal te vertellen. Hoewel pijn mijn leven soms overheerste, waren er ook mooie, waardevolle momenten geweest. Voor mijn gevoel kon ik zo weer in die tijd stappen. Ik wilde ook andere mensen toegang tot deze wereld geven.

Een autobiografie moet geen roep om medelijden zijn. Het hoort het persoonlijke te overstijgen. Het gaat niet om 'hoe erg het wel niet was', het gaat om een levensweg die iemand al heeft bewandeld.

Angst, pijn en verdriet horen afgewisseld te worden met vreugde en mooie momenten.

Ik moest goed bedenken waarom mijn verhaal de wereld in moest. Om mijn verleden te verwerken of om het verhaal over mijn ervaringen tot kunst te verheffen?

Een mooie autobiografie is een roman met de schrijver als hoofdpersoon. Zit de auteur er zelf nog helemaal in, dan is de kans op een 'zielig' verhaal groot. Heeft hij of zij er afstand van genomen, dan kan het een koel en afstandelijk verslag worden.

Het is zaak om betrokken te zijn bij het verhaal en zich ook te verplaatsen in een lezer. Wat de

inhoud ook is, het boek moet goed geschreven zijn, zodat de lezer het gevoel heeft deel uit te maken van een ander leven. Een jammerklacht werkt niet, een heftig, ontroerend en aangrijpend verhaal wel. Is de hoofdpersoon bijvoorbeeld verliefd, dan moeten de lezers mee kunnen leven. Ze moeten de hunkeringen, de onzekerheid, de pure vreugde bij een mooie ontmoeting en de pijn van een afscheid mee kunnen beleven alsof ze die zelf ondergaan.

Het gaat niet alleen om mijn eigen gevoelens.

De omgeving, de zon, wind en regen maken het verhaal levendig en geven het lucht.

Vóór het speciale onderwijs zat ik op een gewone basisschool. Hierna restte voor mij als enige mogelijkheid een school voor Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen. Ik hoopte op een fijne school, met gelijkgestemden. Juffen en meesters die geduldig en liefdevol waren. Waar kinderen kunnen ontdekken wat bij hen past en wat niet en waar leerkrachten hen in hun waarde laten.

In groep 4 en 5 van de basisschool heb ik dit mogen meemaken. Een leuke juf die de kinderen bij elkaar bracht en een groepsgevoel schiep. Pesten en buitensluiten tolereerde ze niet. Je had elkaar te accepteren. Je best doen was belangrijker dan winnen. Ik maakte er ook vrienden en denk met warme gevoelens terug aan die tijd.

In de bovenbouw heerste een andere sfeer. Er was veel competitie. De meester hechtte belang aan prestaties. Huilen was kinderachtig. Geen wonder dat veel klasgenoten kleine volwassenen leken. Ze speelden niet en praatten als twintigjarigen. Als ik iets vertelde, was er altijd wel iemand die me verbeterde.

Het pesten en buitensluiten liet niet lang op zich wachten. Hoewel er enkele klasgenoten aardig tegen me bleven, wilde ik naar een andere school.

Ik hoopte op betere tijden, maar die kwamen niet.

De leerkrachten vonden dat ze kinderen aan moesten kunnen. Dat was de mentaliteit. Cluster 4 (de vierde afdeling van het speciaal onderwijs voor leerlingen 'met een beperking') is bedoeld voor: 'kinderen met ernstige problemen in het gedrag, met ontwikkelingsproblemen en/of psychiatrische problemen.'

Ik kan me nu wel voorstellen hoe het is om in een psychiatrische inrichting te zitten.

Mijn beleving, gevoelens en zaken waar ik tegenaan liep, alles schreef men toe aan mijn ziektebeeld. De angsten, de eenzaamheid en het wantrouwen dat ik ontwikkelde door het klimaat op school, dit alles zou aan mijn ziektebeeld liggen. Zelfs rechtvaardigheidsgevoel en doorzettingsvermogen was een probleem. Dan hechtte ik me teveel aan zaken of mensen en had ik geen weet van mijn beperkingen, zo legde men het uit.

Op school voelde ik me meer een experiment dan een mens. Het is vernederend en beangstigend als anderen niet zien wie je bent.

Uiteraard zijn er ook speciale scholen waar het personeel rustig en geduldig is en de kinderen in

hun waarde laat. Waar mensen zich met liefde voor de kinderen inzetten en waar kinderen meer zelfvertrouwen ontwikkelen. Tussen scholen en leerkrachten zit veel verschil. Maar de beschrijving van de doelgroep is wel heel negatief: Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen.

De behandeling van deze 'moeilijk opvoedbare' kinderen was er dikwijls naar. Kwam een leerling op mijn school (in de bovenbouw) bijvoorbeeld voor zichzelf op, dan liep hij kans op slaag en schoppen. Kinderen werden zonder noodzaak de klas uit gesleept.

Je had weinig te kiezen. Zo waren er verplichte

judolessen; dat ik moeite had met aanrakingen deed niet terzake.

Collision gaat over mijn tijd op het speciale onderwijs. Het is in romanvorm geschreven.

De tijd ligt al meer dan tien jaar achter me, maar ik herinner me alles als de dag van gisteren. Al twee jaar zat ik tegen mijn zin op de school, totdat ik Luka opmerkte. Zij viel me meteen op tussen de andere leerkrachten. Haar puurheid en energie. Onbevangen keek ze naar kinderen, zonder te proberen hun gedrag te sturen. Zij liet kinderen in hun waarde. Ook kon zij grenzen aangeven, bijvoorbeeld wanneer kinderen op elkaar scholden of elkaar sloegen. Dan trad ze ferm maar niet agressief op. Ze leek zich bewust van haar voorbeeldfunctie.

Achteraf bleek die energie en vrolijkheid maar betrekkelijk, want Luka was al een paar jaar overspannen en depressief.

Toen ik haar later weer ontmoette heb ik haar gezegd hoezeer het me speet dat ik haar nood niet heb opgemerkt. Ze vond het niet vreemd dat ik 'niets' had gemerkt. Het ging al slecht met haar toen ze op school kwam werken. Ook was de school juist de plek waar ze nog goed functioneerde en waar ze nog wat eigenwaarde voelde. Ze ervoer liefde van de kinderen en kon iets voor hen betekenen.

Zij werkte met de lagere groepen terwijl ik al in een hogere groep zat, maar ik kreeg toch contact met haar. Na schooltijd ging ik bij haar langs, in de speltherapiekamer. De korte gesprekken die we voerden betekende alles voor me.

Uit Collision:

"Ze klopt aan en wanneer Luka opkijkt, zwaait Sarah. Luka reageert als de vorige keren. Ze lacht verwelkomend terug en haar ogen glinsteren vriendelijk. Wat voorzichtig en onzeker stapt Sarah de kamer binnen. Luka zit op een stoel. 'Hoe gaat het?' vraagt ze belangstellend. 'Vandaag niet heel goed,' antwoordt Sarah, redelijk

naar waarheid. Haar stem klinkt eenzaam en ingehouden en toch op een subtiele manier opgewekt, alsof ze weet dat het snel over zal gaan. ‘Zit je niet zo lekker in je vel?’ vraagt Luka overbodig maar invoelend. ‘Niet echt’, antwoordt Sarah. ‘Je mag altijd naar me toekomen als je ergens mee zit’, maakt Luka meelevend duidelijk. ‘Dank je, ik zal eraan denken’, reageert Sarah ontroerd.”

Ik wilde haar ook toevertrouwen hoe het bij mij in de bovenbouw toeging. Maar enkele dagen voordat we elkaar weer zouden spreken, trok zij het niet meer.

“Meester Tony nadert haar. ‘Weet je al dat Luka Jarvis ziek is?’ vraagt hij wanneer hij bij Sarah staat. Zijn stem klinkt nuchter en tegelijk ernstig en ontmoedigend. ‘Nee’, reageert Sarah verbijsterd en staart in een diepe leegte. Haar stem drukt echter weinig van dit alles uit. ‘Het stond op het bord, op de ziekenlijst’, vervolgt Tony. ‘Het is jammer maar het is niet anders’, zegt hij bijna luchtig. Het dringt meteen door wat dit betekent. Een ergere anticlimax bestaat er niet. ‘Oké’, is alles wat Sarah zegt, afwezig door wat haar vandaag is ontnomen. Wanneer Tony haar alleen laat wordt ze overvallen door verslagenheid. Ze had intensief naar het gesprek toe geleefd, bijna letterlijk en nu lijkt er iets in haar te zijn gebroken. Hoewel de zonnestrallen nog steeds het plein verwarmen, had het wat Sarah betreft net zo goed doorlopend kunnen regenen.”

Al voordat Luka helemaal instortte, wilde ik een boek schrijven over mijn tijd op het speciale onderwijs. Mijn intuïtie, mijn rechtvaardigheidsgevoel, mijn hele wezen zei: ‘Er klopt iets niet.’

Uit Collision:

“Ze zal de wereld vertellen wat de school allemaal stilzwijgt, hoe het echt is geweest, verbijt ze zich.

Vooral hoe Luka is vergeten.”

Dat gevoel heb ik nog steeds. Tijdens het eerste schooljaar zonder Luka, kreeg ik eens in de twee maanden nog bericht over hoe het met haar ging. Daarna ontdekte ik steeds meer per toeval. De eerste keer toen Luka de groeten aan school deed, liet mijn leraar het weten. De tweede keer zag ik het op het mededelingenbord in de lerarenkamer staan. Dat ik niet alles hoefde te weten, begrijp ik wel. Luka heeft ook haar privacy. Maar waarom wist ik het niet als ze op school langskwam, al had ze wel een afspraak had gemaakt?

Het eerste deel van Collision gaat over de band die ik met Luka opbouwde, de strijd met sommige andere leerkrachten en de klap van het verlies. In het tweede deel maak ik een ontwikkeling door. Aanvankelijk lijkt de situatie hopeloos, er is geen toekomstperspectief. Dan ontmoet ik iemand met wie ik kan praten over mijn situatie. Iemand die met me meedenkt.

Ook krijg ik een begeleidster die mijn mogelijkheden ziet en me op weg helpt naar een zinvol en zelfstandig leven. Zij stimuleert me ook om te gaan schrijven.

Door mijn boek kwam ik weer in contact met Luka. Zij en haar oudste dochter hebben Collision gelezen en allebei waren ze onder de indruk. Ook vond Luka mijn beschrijvingen raak, ze herkende er zonder moeite de meeste collega's in.

Voor Luka was het wel pijnlijk, omdat ze die verschrikkelijke periode achter zich wilde laten.

Eigenlijk is Luka de hoofdpersoon van Collision en niet ik. Zij heeft werkelijk iets voor kinderen betekend, iets waar ik toen alleen maar van droomde. In het verhaal was ik vooral toeschouwer.

Zelfs als Luka al van school weg is, loopt zij nog als een rode draad door het verhaal. Er is nauwelijks een gevoel, ervaring of gedachte die niet met haar verbonden was.

Ik kijk met schrijversogen naar mijn verhalen, wat iets anders is dan kille afstand.

Ik leerde naast mezelf te staan. Niet van een grote afstand, zoals een toevallige passant die alleen oppervlakkig kijkt. Ik bleef betrokken, maar anders dan iemand die een dagboek bijhoudt. Ik kon meer van de omgeving beschrijven, er kwam meer lucht en ik kon in de gebeurtenissen structuur aanbrengen. Dichtbij mijn gevoelens en ervaringen staan, zonder ermee samen te vallen. Het is een geschiedenis, het gebeurt niet nu.

Zo kan een boek toegankelijk en de daarin beschreven gebeurtenissen herkenbaar worden. Een dagboek benoemt de gevoelens van de schrijver. Een boek neemt je mee in de wereld van een hoofdpersoon.

Sarah Morton

'Collision. De catastrofe.'

ISBN: 978-90-484-0388-2

Collision. Engagement.

ISBN: 978-90-484-1068-2

Uitgeverij: Free Musketeers.

Mailstorm

Desirée van Woerden:

... Ik heb het gevoel dat we een levende, bruisende club bij elkaar zijn en dat we ook echt iets kunnen bereiken en een verschil kunnen maken.

Voor het merendeel van de mensen in deze mailstorm geldt, dat we ergens in de iconomy gecrasht zijn. We hebben een keer een grote crisis gehad en daarna zijn we tot het inzicht gekomen dat we 'het' heel anders willen en vooral ook dat we iets heel anders te doen hebben. Voor mij is dat zeker ook het geval. Ook Sarah, Iwanjka, Ewout, Hans en Hein zijn mensen van wie ik weet dat ze zich bewust zijn dat ze een specifieke taak hebben. Van veel anderen van OSB vermoed ik het heel sterk, maar heb ik het nog niet zo expliciet uit hun eigen mond gehoord. Het is niet zo verwonderlijk dat je dan een keer crasht in een maatschappij die van je eist, dat je je met hele andere dingen bezig gaat houden dan je kerntaak, je ziele-opdracht, of hoe je het ook noemen wilt. Je bent al geboren met een 24/7 baan en als je daarnaast ook nog eens 36 tot 80 uur in de week werk bij moet gaan doen wat daar niets mee te maken heeft, dan stort je een keer in. Dat kan bijna niet anders. Diezelfde iconomy zet ons vervolgens weg als misfits, mislukkelingen, labiel, niet goed kunnende functioneren. Kortom we worden afgespiegeld als zwakkelingen, kwetsbare mensen die 'hulp' nodig hebben.

Hulp van diezelfde iconomy. Geloof je het zelf?! Terwijl er natuurlijk niets sterker is als voor de volle 100% voor je ziele-opdracht te

gaan staan. Daar is veel moed voor nodig en ook heel veel kracht.

Ik denk dat we allemaal met enige frustratie kampen, dat we ons uit de naad werken; dat we onze stinkende best doen om onze kerntaak of ziele-opdracht goed uit te voeren, terwijl het vaak niet gezien wordt, weinig gewaardeerd, niet in geld beloond. Sterker nog, we geven er nog elke schamele cent die we bij elkaar kunnen schrapen aan uit ook. We kunnen zelfs met regelrechte afwijzing te maken krijgen. Sommigen moeten zakjes gaan plakken voor hun GDS-uitkering; dat vindt de maatschappij toch veel belangrijker dan het werk dat ze van binnenuit allang doen. Met Wajongers zijn ze nu hetzelfde van plan; ik hou mijn hart vast.

Ik denk dat voor het grote merendeel van ons ook geldt dat het schrijven van onze boeken en/of gedichten en andere kunstzinnige creaties een uitermate belangrijk onderdeel van onze kerntaak uitmaken. Tienduizenden uren steken we erin, totaal onvoorwaardelijk. Of we daar ooit nog iets voor terugkrijgen is niet onze eerste motivatie. Natuurlijk dromen we er wel van, dat we nog eens succes krijgen, dat ons publiek aan onze lippen of onze pen zal hangen, dat we nog eens een fatsoenlijke boterham kunnen verdienen met schrijven bijvoorbeeld. Maar als dat alles niet in het verschieft ligt doen we het toch; we kunnen niet anders.

We ervaren hierdoor juist dagelijks hoe

oneerlijk de welvaart verdeeld wordt in de iconomy. Geen wonder dat we naar alternatieven gaan zoeken en we heel gemotiveerd zijn een nieuwe samenleving mee te helpen bouwen, waarin veel eerlijker en reëler wordt omgegaan met beloning en waardering.

Maar... die iconomy is er bij onszelf ook zo ingeslopen, we zijn onze eigen indoctrinatie nog niet zomaar te boven. Want wat gaan we belonen in flhora's?! Zo gauw ik iets ga doen voor de kerntaken van anderen: het boek van een ander redigeren, evenementen organiseren, vergaderingen voorzitten, wordt ik daarvoor in flhora's beloond. Maar al die tienduizenden uren dat ik met mijn kerntaak bezig ben: op dit moment het schrijven van een boek; daarvoor dus juist weer niet. Dit geldt uiteraard niet alleen voor mij, maar voor ons allemaal. Sterker nog; als ik klaar ben met het schrijven van dit boek moet ik heel veel flhora's en waarschijnlijk ook Euro's gaan uitgeven om het ook uitgegeven te krijgen.

Conclusie, net als de iconomy wordt ik door Boekcoop, OSB en OLA nog steeds verleid om af te wijken van mijn kerntaak en teveel te gaan versnipperen in andere dingen, die er dan wel een groot raakvlak mee hebben, die ik ook graag doe en meer zou willen doen dan ik momenteel kan opbrengen. Maar waar het om gaat is dat in het hele systeem nog steeds iets zit, wat mij/ons uit ons centrum kan halen en onze focus naar een plaats kan leiden waar die niet behoort te zijn.

We vinden het ergens heel normaal om zo te denken. Als je een boek uit wil brengen moet je daar zelf heel veel in investeren. Niet alleen in tijd en energie, maar ook in geld. Maar is dat zo? denken we dan niet net zo als de iconomy? Boeken uitgeven is de kerntaak van BoekCoop. Die boeken gaan op een gegeven moment geld in het laatje brengen om grond aan te kopen en onze vrijplaatsen

te creëren. Ik krijg ook een beetje het gevoel, dat ik de zoveelste ben die zo nodig een boek wil schrijven omdat ze denkt dat ze misschien kan schrijven. Terwijl dat niet waar is. De kosmos heeft mij een opdracht gegeven, dit verhaal met de wereld te delen, zodat mensen iets heel diep in zichzelf herkennen, zichzelf beter gaan begrijpen en niet meer in de psychiatrie hoeven te belanden, bijvoorbeeld. Er zitten nog veel diepere lagen in, maar dat even terzijde. Ik weet dat ik dit boek toch wel schrijf, dat de drijfveer daarachter niet op mijn ego gebaseerd is; sterker nog deze helemaal ontzenuwt. En ik weet ook, dat dit processen zijn die de meesten van jullie zullen herkennen met schrijven. Boeken schrijven maakt ook onderdeel uit van grotere projecten. Op een bepaalde basis vinden we elkaar daar wel, maar we hebben allemaal net even een andere focus.

Mijn vraag is dus. Hoe kunnen we het flhora-systeem zo inzetten, dat we gestimuleerd worden onze focus bij onze kerntaken/zieleopdrachten te houden? Ik ben er namelijk van overtuigd, dat we de wereld en onszelf tegelijkertijd op een positieve manier kunnen transformeren, als we allemaal onze ware levensopdracht vervullen en daarop gefocussed blijven. Het zou mooi zijn als we kunnen beginnen onszelf en elkaar daarin vooral ook te stimuleren en waarderen en als het flhora-systeem vooral ook dit stimuleert. Daarom zou ik er voor zijn om mensen ook ruimhartig flhora's te geven voor hun boeken, die ze bijdragen aan BoekCoop, gedichten schrijven en voordragen evenals voor projecten, die onze kerntaken zijn. (Kinderavonturenland, Sarah's nieuwe zelfhulp-project enz.) Ik weet nog niet precies hoe we hier vorm aan moeten geven, maar vind het wel iets om met elkaar verder over te discussiëren, brainstormen en te kijken waar we op uitkomen.

Iwanjka Geerdink

Enkele dingen die bij me opkomen:

1. Door automatisering en informatisering hoeven we helemaal niet 40 uur per week 'meer' te werken. Zie evt Zeitgeist Moving forward (strong advise, youtube / free).
2. Door samenwerking komt daar nog een keer een factor 3 denk ik efficiency verbetering bovenop. Nu is is 1 op de 3 bankmedewerkers bezig met andere banken in de gaten houden, bestoken, vechten. Dat is maar zo zeg 20.000 mensen in NL alleen al. In Denies's Manifest wordt dat het 'Verborgten Verliesgat' (VV) genoemd. En dan de economen (iconomen) maar zeggen dat er zoveel verborgen werkeloosheid is in de USSR. Hier... wel in het westen is het 'erger' denk ik. Maar verscholen.
3. Ergo ik denk dat we de huidige samenleving qua 'welvaart' (diensten / producten) in theorie al kunnen 'drijven' met zeg 8 uur pp per week 'werk'.
4. Stel dat er niemand is die 'jouw deel' zou willen overnemen, dan zou je dus max 8 uur per week iets 'moeten' doen anders dan je primaire passie (schrijven bv).
5. Lijkt mij overkoombaar, voor mij wel, als ik de rest van mijn tijd aan mijn passie kan besteden... (nu moet je 40 uur iets doen wat je veelal onzinnig vindt).
6. Maar het wordt mooier... best kans dat blijkt dat er mensen zijn die bijvoorbeeld elektriciteit aanleggen heel leuk vinden. En dan 'jouw portie' willen overnemen. Heb je bv ipv 8 uur 'gemeenschapswerk' nog maar 7 uur staan. Waarom doen kiezen ze jou uit? Omdat zichtbaar is (flhoras, express your self, beeld, video, tweetmachien, etc) dat je veel voor de samenleving betekent. Dan gaat het niet alleen om het aantal door jou gewerkte uren, maar om de waarde van je werk (1 uur werk aan jouw creatie kan 1000 uur voor anderen mooier en fijner maken ('multiplier' effect).
7. Vervolgens vraag jij mensen of er iemand is die jouw resterende 7 uur wil

overnemen omdat je zo graag wilt schrijven. Bij voldoende gunfactor (goodwill), gaat dat gebeuren. Maar dat kan die ander alleen als die 'het ziet' wat je doet / betekent. Express your Self (Madonna ;-)).

8. En als het niet gebeurt? Dan doe je die 8 uur dingen als in de tuin spitten, hout zagen voor de verwarming, voor kinderen zorgen, of welke andere 'basisfaciliteit' arbeid evengoed. Is misschien wel gezond ook. Andere dingen doen, mn ook hands on, naast schrijven kan denk ik heel inspirerend werken. Voor mij werkt het zo. Ik zou niet 'alleen maar 1 ding' (bv muziek maken) willen doen. Ik laad op op zeg 1 a 2 uurtjes hout zagen voor de potkachel. Als er maar geen druk op zit, en het merendeel van mijn tijd besteed kan worden aan mijn passie. Voor mij zie ik dit als een 'alchemie' beginsel. Kruisbestuiving tussen 'discipines'.

Goed, mettertijd zie ik een flhora-passie (passiebloem / flower) applicatie voor me, waarbij je naast arbeid / uren etaleren, ook kunt aangeven wat je het meest leuk vond te doen, en wat je het minst leuk vond. Het systeem gaat dat hutseklutsen met de andere 7 miljard mensjes en wat zij graag willen doen. Vervolgens gaat het systeem 'matchen': dat wat de ene niet leuk vind en een ander wel 'wisselen'. Dan dein je steeds meer naar je passie. In de flowconomy kan dat omdat bedrijven niet meer bestaan (die zorgen ervoor dat mensen niet kunnen flowen). In de flowconomy wordt dit juist gefaciliteerd.

En wat wordt de primaire sleutel voor het 'matchen': je 'geefcredit': het aantal uren (flhoras) dat je aan de maatschappij hebt gegeven. Goedheid gaat lonen. In plaats van slechtheid veelal nu. We gaan de 'wicca' basiswaarde 'geef in goedheid, en het komt mogelijk tot je terug in threefold' een zetje in de rug geven in ons 'economisch' systeem. Givonomy.

En, voor de mensen die hier de kriebels van

krijgen (registreren enzo): niets moet. Als je niets wilt registreren: prima. Euros blijven nog wel een jaar of 20 bestaan. En ook andere vormen van 'ruilhandel'. Alles naast elkaar. De open source dynamiek laat vanzelf floreren wat het beste de mens dient. Homo Ludens playing fields maken...

Hetzelfde geldt voor Sarah, mij, Ewout, ons allemaal: we hebben duizenden uren zitten in onze boeken. Ik stel voor dat we bekijken of we uren bv kunnen 'activeren' binnen het flhora systeem: als een boek bijvoorbeeld aan de boekcoop 'gegeven' wordt voor uitgave (en ook euro inkomsten), dan lijkt mij het fair dat hier per boek een x aantal flhoras voor 'gecrediteerd' wordt van de boekcoop aan de betreffende persoon. We zouden dan bijvoorbeeld een standaard 'sleutel' kunnen bedenken per bv 10 pagina's....

Gerbrand Muller:

Ik heb nooit gedacht dat ik met een 'kerntaak' of een 'opdracht' op de wereld ben gekomen, laat staan met een 'ziele-opdracht' (sorry Desirée). Ik heb geen idee wat ik op de wereld doe en verwacht ook niet dat ik daar nu nog idee van zal krijgen. Ik ben al blij dat ik me zonder te veel kleerscheuren door het leven heb geslagen. Het zwaarste, 'de winter van de ouderdom' heb ik nog voor de boeg, maar hoe dan ook: 'het had zoveel erger kunnen zijn', om met J.C. Bloem te spreken.

Persoonlijk zou ik nooit door de gemeenschap willen worden betaald voor wat ik, naar achteraf blijkt, het liefste doe: verhalen schrijven. Dat schrijven ging niet van een lijn dakje, maar het gaf tenminste enige houvast. Omdat ik het 'voor mezelf' deed ben ik nooit iemand verantwoording schuldig geweest. Geen mens mag zich aangesproken voelen door wat ik op papier zet, jammer

dan, maar in elk geval hoef ik niet bang te zijn dat een vertegenwoordiger van de gemeenschap me op een gegeven ogenblik ter verantwoording zal roepen. (Geachte heer Muller, d.d. ... hebben wij een bedrag van fl. ... op uw bankrekening bijgeschreven. Sindsdien hebben wij niets meer van u vernomen. Wij zijn bereid nogmaals eenzelfde bedrag op uw bankrekening over te maken op voorwaarde dat althans het eerste hoofdstuk van uw roman ... op de eerste dag van de eerstkomende maand... In het tegenovergestelde geval... Heeft u nog vragen...)

Nu had ik het geluk dat ik ruim 35 jaar als ambtenaar de kost heb mogen verdienen. Of geluk? Een vaste baan heeft grote voordelen, maar hij slurpt tijd en, dat is het ergste, ik droom nog steeds af en toe dat ik, hoewel allang met pensioen en al over de zeventig, toch nog moet werken. Waaruit het werk bestaat blijft altijd mistig, het komt er vooral op neer dat ik de belangrijkste uren van de dag in een kantoorachtige ruimte moet verblijven. Het vooruitzicht ook mijn laatste levensjaren tussen die muren te moeten slijten brengt me in ontzetting, ik zin op een oplossing: ik moet de directeur te spreken zien te krijgen, misschien kan hij me een vrijstelling bezorgen, al is het maar dat ik slechts voor halve dagen hoef te werken, of dat ik althans na mijn tachtigste van werken zal worden vrijgesteld. Maar de directeur is nooit beschikbaar, en ik weet in de droom al dat hij me zou uitlachen: Wát? Wil jij overdag vrij? Hoe durf je daarmee aan te komen! Ga je schamen!

Meer gepensioneerde ambtenaren schijnen zulke dromen te hebben, de straf voor jarenlange trouwe dienst...

Dus Desirée, natuurlijk moeten mensen zoveel mogelijk in de gelegenheid worden gesteld datgene te doen wat ze het beste

kunnen en waar hun hart naar uitgaat. In de oude 'iconomy' is dat voor velen niet weggelegd, in Iwanjka's flowconomy in principe misschien wel voor iedereen. Alleen is de werkelijkheid weerbarstig...

Desirée van Woerden

Gerbrand, wat afschuwelijk dat je nu nog nachtmerries hebt over dat kantoor! Wat ik me afvraag is: had je het gevoel dat het zin had, wat je daar deed? Droeg het bij aan iets wat voor jou van enig belang was? Kon je je energie tenminste nog besteden aan iets waarvan jij het zelf ook nuttig en belangrijk vond dat het gebeurde? Leidde al jouw inspanning tot iets waar jij ook achter kon staan? Volgens mij is namelijk niets zo slopend en frustrerend als je tijd en energie moeten spenderen aan iets waar je zelf weinig tot geen zingeving in vindt. Ja, voor velen is de harde realiteit van alle dag, dat er gewoon brood op de plank moet komen en dat ook de maatschappij waar we toevallig in geboren worden het verplicht stelt dat brood te verdienen op een manier die zij zich voor ogen heeft en voor velen totaal voorbij gaat aan hun eigen gevoel van zingeving. Slechts enkele gelukkigen weten het zo te organiseren dat ze aan de kost kunnen komen door iets te doen wat hun passie is of hun roeping. En het maakt mij eigenlijk verschrikkelijk kwaad dat ik in de loop van mijn leven meer en meer een mentaliteit heb zien ontstaan, die daar klakkeloos overheen walst. Dat is ook weer zoiets wat in mijn ogen voorbij gaat aan de onnoemelijk grote waarde van onze levens. Onze tijd en (levens)energie zijn heilig en een groot geschenk als wij die ergens aan willen besteden. Mogen we dan zelf alsjeblieft bepalen, waaraan we dat besteden?! Hoe wij ons bestaan wensen uit te drukken?! Wat wij zelf wensen na te laten aan de volgende generaties?!

Misschien komt het wel omdat ik in de jaren zeventig ben opgegroeid. In mijn jeugd was je beroepskeuze iets heiligs; dat was een nieuwe verworvenheid waar niemand ooit meer aan zou mogen tornen. De tijd van slavernij en van ongelijkheid was voorbij. Iedereen moest alles kunnen studeren en alles kunnen worden wat hij wilde. Zo ben ik opgevoed. En dat was nog maar het begin. We geloofden alleen maar in vooruitgang; van nu af kon alles alleen maar steeds beter worden. Met die belofte groeide ik op.

Maar... toen ik begin jaren tachtig mijn weg moest gaan vinden in de maatschappij begonnen net alle deuren één voor één dicht te slaan. Er werd bekibbeld op studiebeurzen en je moest opeens je studie in een bepaalde tijd afhebben. Ik was eigenlijk van plan geweest nog van alles te gaan studeren; ik had zoveel interesses dat ik zeker dacht daar tot mijn dertigste mee bezig te zijn, als het niet langer was. Opeens was het ook belangrijker om iets te gaan studeren waar je werk in kon vinden i.p.v. iets wat bij je paste. Ik schrok me dood en ging toen maar naar de HBO-V in plaats van naar het conservatorium. Dat is het stomste wat ik ooit heb kunnen doen. Die opleiding lag me niet; ik was binnen een jaar overspannen, heb me daarna uit de naad gewerkt als onbevoegd verpleeghulp in de zorg en na mijn 28ste heb ik nooit meer kunnen werken. Ja, ik vond het werk wat ik deed nog wel nuttig en belangrijk; het was overduidelijk werk wat ook echt moest gebeuren. Alleen was ik er heel slecht in en het schaamrood stijgt me nog naar de kaken als ik denk aan hoe slecht ik voor mensen gezorgd heb in die tijd, hoe saggerijngig het me maakte en hoe ik vaak de andere kant op keek als een patiënt me eigenlijk hard nodig had. Ik deed ook wel eens wat goed; ik had zo mijn dagen, maar nee, het is een loopbaan waar ik echt niet met tevredenheid op terugkijk. Dat is wat er gebeurt als je werk doet wat niet bij je past.

Iwy, er is voor mij een groot verschil tussen

roeping en passie. Voor je roeping heb je het ook nog wel eens over om dingen te doen, die niet direct je passie zijn. Urenlang klooiën met MINDZ om een event aan te maken bijvoorbeeld, terwijl je misschien liever lekker gitaar had willen spelen. Dat is voor mij ook zo. Schrijven is bijvoorbeeld bepaald niet mijn passie. Inspiratie ontvangen is mijn passie; dat is echt verrukkelijk! Maar dan komt de noeste arbeid; eindeloos sleutelen aan teksten en de gaten die er vallen; staren naar het beeldscherm terwijl het volgende stuk van het verhaal maar niet wil rijpen. Iets anders gaan doen werkt dan niet voor mij; dat is alleen maar uitstel van nog meer staren naar het beeldscherm en weer helemaal de draad terug moeten vinden bovendien. Maar... ik heb het er wel voor over, voor de roeping bepaalde dingen wereldkundig te moeten maken. Dat is een baan die de kosmos mij gegeven heeft, voor mijn geboorte al; zo voel ik dat. En daar kan ik erg weinig naast doen. De kosmos weet ook dat ik het geprobeerd heb, hoe ik van het padje geraakt ben door toch keer op keer te proberen aan de eisen van de maatschappij te voldoen.

En Gerbrand, daar heb ik nou nachtmerries over, dat net nu ik goed op weg ben, eindelijk het boek te voltooien, wat mijn hele leven al in mij aan het broeden en rijpen is, die maatschappij me opeens gaat dwingen zakjes te gaan plakken voor mijn uitkering. Dat ik dan weer in moet storten en ziek moet worden en weer jaren vastloop voor ik verder kan schrijven, als ik dan nog tijd van leven heb. Dat is de grootste angst; dat ik sterf voor ik dit boek af heb. Ook dat is een reden geweest het boek jarenlang te laten liggen; de doodsangst die opkomt, zo gauw ik datgene weer oppak wat mijn leven betekenis geeft en mij de hele grote waarde van dat leven weer laat voelen. Ik krijg er ook zelfdestructieve neigingen van; weer gaan roken bijvoorbeeld. Het schrijven oppakken heeft daar ook veel toe bijgedragen. Tja, als ik dat aan de instanties zou vertellen, zouden

ze me meteen gaan 'helpen' met een of andere bezigheidstherapie en voor me willen uitmaken dat schrijven niet goed voor me is. Denk bijvoorbeeld aan van Gogh, die in de inrichting niet mocht schilderen omdat hij daar gek van werd. Maar dit zijn de krachten waar we mee werken als kunstenaars en ook krachten, die we moeten transformeren, om de verlichte wezens die we in essentie al zijn te realiseren. Zelfrealisatie is een pad dat dwars door de krankzinnigheid heen gaat in bepaalde fases. Inspiratie omzetten in materie vergt alles van ons; alles wat we te geven hebben. En oh, het is werkelijk hemels om de vruchten te smaken die dit ook tussentijds weer kan afwerpen. Ik val echt van de ene verbazing in de andere tijdens het schrijven van dit boek. Hoe het verhaal steeds anders loopt dan ik verwacht en toch naadloos in alle opzichten in elkaar past. De thema's die één voor één de revue passeren, precies kloppend op het juiste moment en op de juiste manier en de wijsheid en diepgang, die aan mij getoond wordt en waarvan ik bij god niet weet waar die vandaan komt. Elke keer als ik verder schrijf weet ik dat dit precies is wat ik moet doen; verschrikkelijk, adembenemend in meerdere betekenissen en prachtig tegelijk.

Ik wil leven in een wereld waarin we elkaar gunnen ons levenswerk te voltooien, onze talenten ten volle te ontplooien, waarin we allemaal op onze eigen wijze briljant kunnen en mogen zijn. Ik wil een wereld waarin idealisme weer gezien wordt als iets goeds en we ons niet meer wijs laten maken dat dat naïef is, omdat de wereld nou eenmaal anders in elkaar zit. We maken de wereld waar we zelf aan bouwen en ik weet aan wat voor wereld ik wil bouwen en aan wat voor wereld niet. Ik heb gezien hoe in de jaren zestig en zeventig een goed begin gemaakt werd en hoe vanaf de jaren tachtig ons een rad voor ogen is gedraaid door lieden die bovenaan dat piramidespelletje staan, dat ze economie noemen en hoe één voor één alle

prille verworvenheden idealen en principes van die tijd weer werden teruggedraaid, met waandenkbeelden over crisis. Hoezo crisis? Wat voor crisis? Dat is een wolf waarvan ons wordt wijsgemaakt dat we die moeten voeden en daar trappen we met zijn allen massaal in. En kijk nou eens om je heen naar de exorbitante, decadente, ongezonde overvloed waarin we al leven, zelfs met een minimum uitkering. Ja, er zijn steeds meer mensen die in de problemen komen, die naar de voedselbank moeten of op straat komen te staan. Dat is echter alleen maar omdat er van boven aan die piramide alsmaar gezogen wordt en we dat steeds maar laten gebeuren; dat we in de drogredenen trappen die dat rechtvaardigen. Ik heb gehoord dat de bankencrisis de grootste verschuiving van kapitaal van arm naar rijk aller tijden is. Dat is het hem. Al die crises van de laatste decennia zijn steeds een verschuiving van kapitaal van arm naar rijk geweest en dat is alles wat ze zijn. Wanneer gaan we dat nou eens met zijn allen zien en houden we op met daar aan mee te werken?! Daarom ben ik ontzettend blij met een initiatief als het OLA-symposium en oneindig trots, dat ook dit voortgekomen is uit de samenkomst van de mensen van OnderstroomBoven.

Hein van Elteren:

Gerbrand, dank je wel voor deze treffende ambtelijke ontboezeming. Nu begrijp ik een hoop meer van je...

Tja, vroeger droomde ik regelmatig dat ik door eindeloos grote gebouwencomplexen zwierf. Deur in, deur uit; trap op, gang door; hier was een vergadering aan de gang, daar werd gesport, en daar gegeten; meestal kon je nergens naar buiten. Soms bleef ik even ergens hangen; had zelfs even contact, deed kort mee met iets, en dan ging ik weer alleen verder. Deze standaard-nachtmerrie kwam in

2 versies voor:

a) De gangen waren vol met mensen die allemaal in hetzelfde tempo dezelfde kant op liepen; ik was de enige die consequent tegen de stroom in ging; weet ik veel waarom, ik moest gewoon, kon niet anders. Daar werd ook nooit over gepraat. In mijn nachtmerries dan...

b) De gangen waren bijna leeg; ik liep in mijn eentje; het was steeds weer een verrassing waar ik terechtkwam als ik een deur opende. Bij een cursus? In een werkplaats? Buiten?? Meestal kon ik het gebouw nergens uit; ik herinner me een paar dromen waarin ik met veel moeite uit ramen klom, over daken, langs regenpijpen... om te ontdekken dat ik beneden weliswaar in de open lucht stond, dat zelfs de zon scheen, maar er was nog steeds een hoog hek om het gebouw; veel te hoog om in mijn eentje overheen te klimmen...

Kijk dokter, zo is het dus gekomen.

Aha, en nou zit je bij OnderstroomBoven? Ik begrijp het helemaal.

Jah, zwaar gevalletje, hè.

Maar het wordt nog eens wat met mij,

Die gebouwenachtmerrie krijg ik al jaren niet meer, even afkloppen.

Ondertussen ben ik zo gelukkig dat ik door omstandigheden bijna de hele dag doen kan wat ik het liefste wil. Met veel dank aan mijn moeder, die me daarin ondersteunt.

Ik doe inderdaad heel veel leuke dingen, maar niet alleen maar. Het voelt voor mij alsof ik die grote vrijheid niet zomaar krijg van de kosmos; dat ik ook nog iets te doen heb in dit leven.

Heb ik een kerntaak?

Oh ja, mijn ego vindt zeker van wel.

In elk geval kan ik het niet laten om steeds meer mensen met elkaar in contact te brengen.

Mensen die iets hebben met

boeken, netwerken, kinderen, kunst, leefgemeenschappen, festivals...

En die ook concreet en zakelijk ingesteld zijn,

in elk geval op de goeie momenten.

Wat dat betreft groeit OnderstroomBoven heel krachtig.

Ik vind het prachtig wat wij het afgelopen jaar samen tot stand gebracht hebben.

Het was soms hard werken; voor mij een nieuw hoogtepunt na 20 jaar lang allerlei organisaties en netwerken mee opgezet te hebben. Allemaal voorwerk voor een nieuwe tijd, die nu steeds meer aanbreekt. In elk geval heb ik nu voor het eerst het heerlijke gevoel dat er binnen OnderstroomBoven allemaal prachtige dingen gebeuren die ik niet weet, niet eens hoeft te weten, maar ze komen helemaal goed, want ze worden gedaan door mensen die dat veel beter kunnen én veel liever willen dan ik. Sterker nog: JULLIE doen al die dingen, of je zorgt in elk geval dat ze gedaan worden. Dank je wel; dat is geweldig! Ik doe natuurlijk ook nog dingen voor OSB; dat blijft gewoon, alleen ga ik me meer richten op mijn kerntaken, ha ha. Wat dat inhoudt, lezen jullie spoedig in ons onvolprezen Magazine of daarbuiten...

Morgen licht ik al een tipje van de sluier op; dan schrijf ik een korte update bij mijn tirade. Kan ik gelijk ff inhaken op 'ons' symposium; daar vertel ik graag iets over het opzetten van een Kinder-Avonturen-Speelleefcentrum.

Desiree, jouw verhaal raakt me enorm.

Ik ken je natuurlijk al vele jaren, om niet te zeggen eeuwen, en ik heb de eer het ontstaan van jouw boek, je magnum opus noem ik het maar, van nabij te mogen volgen. Elke keer lees je mij weer een hoofdstuk voor, en raak ik volledig in trance, doordat het zo ongelooflijk goed geschreven is. En zo rijk aan beelden en symbolieken, vaak overweldigend. Ik heb vaak grote moeite het verhaal te volgen, omdat het zo mindblowing is, maar ik doe mijn best, want ik weet hoe belangrijk het is voor de wereld, dat denk ik echt, nog even afgezien van de literaire waarde, en ik zie in elk geval van nabij hoe jij met je hele ziel en zaligheid dit boek materialiseert...

Dat hele gedoe wat jij beschrijft, vanaf de jaren '80, herken ik ook. Ik heb er persoonlijk niet onder geleden; ik had het geluk dat ik wel kon gaan studeren wat ik wilde. Weliswaar heb ik 2 studies (wiskunde en bouwkunde) niet afgemaakt, omdat ik toen al voelde dat ik andere dingen 'moest' doen, en bovendien net de astrologie ontdekt had. Die was voor mij de sleutel tot het ontdekken van mijn innerlijke pad, en op een of andere manier ben ik daar, met heel wat zijwegen, altijd trouw aan kunnen blijven. Even afkloppen;-) Maar goed, ik waardeer je pleidooi zeer, en ik denk dat wij hier als OnderstroomBoven een grote bijdrage aan kunnen, en zelfs moeten leveren.

Ik hou niet van moeten, maar sommige dingen zijn nu eenmaal onvermijdelijk. En de doorbraak waar wij nu als groep middenin zitten, kon wel eens heel véér gaan...

Sarah Morton:

jullie verhalen raken me. Triest als iemand werk moet doen dat niet bij hem past en hij daardoor het gevoel heeft zijn tijd te verdoen. Dat mensen opdrachten moeten uitvoeren die tegen hun gevoel ingaan of die nergens toe leiden. Sommigen willen bijvoorbeeld anderen helpen en komen in een systeem met bureaucratische regels. Ze kunnen niets doen waar de hulpvrager echt mee opschiet. Gerbrand, ik herken je benauwende dromen over opgesloten zitten op kantoor. Soms droom ik dat ik weer naar school moet. (Het speciale onderwijs.) Terwijl die periode alweer acht jaar terug is. Ik kan me wel de zekerheid voorstellen van een vaste baan. Weten waar je aan toe bent. Schrijven is voor mij geen hobby, waar sommigen het mee afdoen, maar een noodzaak. Ik zou niet zonder kunnen. Het geeft mijn leven zin als ik iets kan doen met mijn talenten, inzichten en verleden.

Ik ken het idee met een levenstaak geboren te zijn, al begon dit gevoel pas te ontwaken toen ik zestien was. Dat er ook iets 'moet' is voor mij geen probleem, maar mensen 'moeten' wel werk hebben dat bij hen past en aansluit bij hun talenten en ook zwakten. Het hoort ergens voor te dienen. Iemand die bijvoorbeeld gevoelig is voor prikkels, moet niet in een lawaaierige ruimte werken. Iemand die intellectuele uitdaging nodig heeft en nieuwe dingen wil ontdekken en beleven, moet geen routinematig werk doen. Het gebeurt dat mensen met een arbeidshandicap heel simpel en eenzijdig werk doen en zo juist doordraaien. Laten we kijken naar de kwaliteiten en belangstellingen van iemand. Het kan een intelligent en creatief iemand zijn, die alleen niet kan werken op de manier die de maatschappij verwacht. Zelf hoop ik iets te bereiken met autonome hulpgroepen. Hoe ik dit precies ga invullen weet ik nog niet. Maar het is voor het eerst dat ik de kracht voel om zelf iets op te richten. Inzicht, respect en intuïtie zullen daarbij de doorslag geven. Niet mensen als ziektebeelden zien, maar als een wezens met een uniek karakter en een eigen levenspad. Het doel is mensen helpen om weer in contact met hun natuur en hun Zelf te brengen.

Als we gedreven worden door Ongedwongen IJver (een boeddhistisch begrip waar Iwanjka mee kwam. Het betekent werken met plezier en enthousiasme en zonder stress, druk of haast), krijgen we nog geen paradijs, maar wel een leefbare wereld. Er zouden veel minder mensen opbranden of vastlopen. Mensen zullen dan het gevoel krijgen ertoe te doen en kunnen hun leven betekenis geven.

Gerbrand Muller:

Ter toelichting op mijn vorige email en in antwoord op Desirée's vragen:

Ik heb het getroffen met mijn werkgever, de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Als stafmedewerker en secretaris van commissies bereidde ik adviezen voor over het onderzoek op steeds weer andere wetenschapsgebieden ('bereidde adviezen voor', het ambtelijk proza vloeit me nog moeiteloos uit de pen). In de jaren negentig heb ik meegevochten in de vergeefse strijd om de afbraak van de geesteswetenschappen aan de universiteiten tegen te gaan. Boeiend allemaal, maar er hoorde ook taai werk bij (verslagen schrijven, kieskauwen op het beleidsproza van OCenW). Maar al met al heb ik het met mijn werkgever getroffen. En mijn werkgever denk ik met mij, want ik ben ordelijk en ijverig, en wat dat betreft heb ik het ook wel getroffen met mezelf.

Het benauwende in mijn droom ('nachtmerrie' is een te groot woord) is dat ik daarin niets meer te doen heb terwijl ik me toch tot mijn dood binnen de kantoormuren moet ophouden.

Dan nogmaals, anders dan Desirée heb ik nooit gedacht dat ik een 'opdracht' zou hebben om te schrijven, zeker niet van 'de kosmos'.

Terzijde: vroeger zou men eerder van een 'opdracht van God' spreken, in deze tijd, waarin het denken door de meesten als een werking van de materie wordt opgevat, heet het 'de kosmos'. De kosmos, of het heelal, is volgens Van Dale 'de oneindige ruimte met al wat ze bevat'. Volgens de moderne natuurkundige inzichten mogen we ruimte gelijkstellen aan materie of energie. Als je het denken gelijkstelt aan de materie (en dus, zoals bijvoorbeeld Dick Swaab, suggereert dat er alleen materie en geen denken of geest bestaat) kan je je de 'hogere' of 'andere' wereld inderdaad ook alleen maar als de kosmos, dus de oneindige ruimte voorstellen. Mij

persoonlijk lijkt het nog altijd waarschijnlijker dat het denken op zichzelf, dus los van de materie c.q. de oneindige ruimte bestaat. Ik kom maar weer met Spinoza: de oneindige, ondeelbare substantie (het bestaan) kent een oneindig aantal oneindige attributen. Van die attributen kent de mens er twee: het denken en de uitgebreidheid (geest en stof). Vandaar mijn vraag aan Desirée, als je uit een hogere wereld een opdracht hebt gekregen, zou die dan niet eerder in de sfeer van het andere attriboot, het denken, thuishoren, dan in die van de uitgebreidheid of de materie? Alleen moet je dan niet meer denken aan de kosmos met de sterren en sterrenstelsels, maar aan iets dat, zoals het denken, geen ruimte inneemt.

Wat het schrijven betreft, ik deed dat 'omdat ik het niet laten kon.' Niet dat ik mezelf niet meermalen bezworen heb om ermee op te houden. Ik heb het vak met vallen en opstaan geleerd, als ik het al geleerd heb, en lang geworsteld nadat ik, halverwege de jaren zeventig, mijn droomachtig-poëtische manier van schrijven had losgelaten, of niet losgelaten, maar getracht er een meer nuchtere, realistische, 'aardse' toon in te laten doorklinken. (Toen ik dus ging 'variëren, differentiëren, invoegen, uitbouwen, verruwen, zand, cement, jute, grint gebruiken', zoals Mulisch het zo prachtig uitdrukt aan het slot van de inleiding voor zijn 'Zelfportret met tulband', opgenomen in zijn Voer voor Psychologen).

Tenslotte: Anders dan Desirée heb ik nooit gedacht dat de wereld vooruitging, ook niet in de inmiddels wel zowat heilig verklaarde jaren zestig en zeventig. Ik vind het al mooi dat we niet meer bezet zijn en, anders dan op zoveel plaatsen in de wereld, niet onder een dictatuur leven. En ik vind het helemaal wonderlijk dat er mensen blijken te zijn als Iwanjka, die uitdokteren hoe we verlost zouden kunnen worden van de economie, 'de

wolf waarvan ons wordt wijsgemaakt dat we die moeten voeden', zoals Desirée het treffend uitdrukt. Ik verwacht nog steeds niet dat het met de mensheid de betere kant op zal gaan, maar laten jullie je door mijn pessimisme niet weerhouden, ga vooral door!

Hein van Elteren:

Overigens heb ik nog steeds het sterke gevoel/ de overtuiging dat de wereld toch vooruit gaat, ondanks mijn cynische buien waarin ik tijdelijk overtuigd ben van het tegendeel. Kan het zo zijn dat ik me steeds beter en beter voel (wat de laatste 25 jaar door de bank genomen echt zo is), terwijl de wereld gaandeweg naar de kloten gaat? Dat kan ik moeilijk rijmen... Wie leeft hier nu in een illusie??

Ewout Storm van Leeuwen:

Het is geen illusie dat de meutes lemmingen op weg zijn naar de afgrond, die jij wel ziet maar zij niet, verblind als ze zijn. Wat hoop geeft is dat je, temidden van de horden, mensen als jijzelf ziet staan kijken met opgetrokken wenkbrauwen. Die mensen kijken elkaar nu aan en hebben een verstandhouding. Het blijken er meer te zijn dan je vreesde. Ze blijken ook heel gezellig, spiritueel en autonoom/authentiek te zijn. Ik heb ook mijn zwarte pessimisme pas een jaar geleden bij de vullis gezet. Ik heb nooit meer hoop en verwachtingen gehad dan nu.

Desirée van Woerden:

Gerbrand, nou komen we in hele complexe materie terecht, waar ik eigenlijk liever uitdrukking aan geef in gedichten en romans, dan in een polemiek. Maar laat ik een poging wagen. Ik besef, dat ik waarschijnlijk alleen maar aan een paar dingen kan raken en het is maar de vraag of ik daarmee iets verhelder of alleen maar meer vragen en verwarring op ga roepen. Het rare is, dat het voor mijn gevoel helemaal niet zo complex is; het is ergens juist heel eenvoudig, alleen zo gauw je er woorden aan probeert te geven lijkt het opeens vreselijk ingewikkeld.

Omdat wij de wereld beleven vanuit een ik, beschouwen we alles vanuit een dualistisch standpunt. Het is nu juist dat dualisme, dat een sluier legt over de simpele werkelijkheid, zoals die is. Vele oosterse wijsgeren roepen dit al eeuwen en het is m.i. ook zo. Maar ja, daar gaan we alweer. 'Mijns inziens'; wie is die ik; die mij, die meent iets in te zien? Ik, die de wereld, de kosmos, de ruimte beschouw? Ik ben daar een intrinsiek deel van en niet gescheiden van de rest van de kosmos en als zodanig bestaat die ik niet werkelijk, want de afscheiding die ze maakt: hier identificeer ik me wel mee en daarmee niet, dit vind ik ervan, dat voel ik erbij, is in absolute zin één grote illusie. Het is niet de vraag of god bestaat; het is de vraag of ik besta. Als er een ik is, die zich relateert aan de wereld en aan het universum, nou reken dan maar dat die ik een intense ervaring van een goddelijk wezen kan hebben, precies op het grensgebied waar het ego zich overgeeft en oplost in een groter geheel. Nou en die ervaring laat niet aan zich tornen, hoor, dat kan ik je wel zeggen. Omdat ik die ervaring ken, kan ik me heel goed inleven in allerlei irritante, bekeerderige godsdienstfanaten en heb ik daar ook wel compassie mee. Precies op dat punt lonkt ook de waanzin. Ik zeg niet voor niets 'lonkt' want het is een grote verleiding. Bekijk je het echter vanaf de andere kant,

vanaf het perspectief van de kosmos, voor zover we ons daar iets bij kunnen voorstellen, dan is er geen ego om aan te relateren en dus ook geen god, die dat doet. Daarom zeg ik altijd: god bestaat voor mij absoluut in relatieve zin, maar in absolute zin, absoluut niet. Ik verwacht niet dat andere mensen het hier mee eens zijn of zich er zelfs maar iets bij kunnen voorstellen. Voor mij was dit 'inzicht' een uitweg uit de waanzin en ik ben er heel dankbaar voor.

De ruimte, de kosmos, als ik me er bewust van ben voel ik me klein en ben ik één en al verwondering en ontzag. Dan gebruik ik grote woorden. Daar ben ik anders in dan jij, Gerbrand. Ik bedoel die grote woorden ook en wil ze ook heel doelbewust gebruiken. Heilig heeft te maken met heel zijn; deel zijn van, de dualiteit ontstijgen. Heiligheid is een ervaring, geen (waarde)oordeel. De kosmos, de ruimte is in onze beleving oneindig groot, maar los van onszelf kunnen we niet stellen of die groot of klein is. Er is oneindig veel ruimte, buiten ons en in ons. Tussen alle atomen van ons lichaam zet die ruimte zich gewoon voort. En nou komt het, soms heb ik ervaren dat de ruimte, die dwars door mij heen loopt en zich tot in het oneindige voortzet, niet zomaar leeg is, maar geheel vervuld, bezwangerd, zinderend, geladen met energie. Die energie ervaar ik dan als liefde; een liefdevolle bezieling en een heel groot bewustzijn waar de hele kosmos van bezield is. Op het moment dat ik dat ervaar, ben ik daar niet zo mee bezig; het gebeurt spontaan. Als ik bij mezelf denk: "oh, nu heb ik die ervaring weer," is het al weer ik, die iets beleef, is er alweer dualiteit en herinner ik me alleen nog maar dat ik net die ervaring had. Maar het zijn wel die glimpen, die mij inspireren. Het is niet zo, dat ik schrijven, als een opdracht ervaar, maar wel het uitdrukking geven aan die glimpen van inspiratie. Schrijven is de beste mogelijkheid die ik tot nog toe gevonden heb om dat te doen. Maar het is wel een uitdaging in een taal, die in de

grond van alles dualistisch is en ook nog een aantal dimensies mist. Levensopdracht is nog niet zo'n eenvoudig uit te leggen principe. Ik heb vaak contact met een bewustzijn, dat een lange queeste aan het afleggen is, dat meer bestrijkt dan één leven. Dat bewustzijn noem ik 'mijn' ziel. 'Mijn' hier tussen aanhalingstekens, want ze is niet echt van mij en ik ben niet echt van haar. Mijn ziel brengt mij in contact met vele herinneringen, van vele levens, die wel degelijk een bepaald verband met elkaar hebben. Ik ben die levens niet; het zijn allemaal hele andere personen, maar ze hebben wel verband met elkaar en ook energieën, emoties en bepaalde eigenschappen van die personen en levens kunnen van grote invloed zijn op wie ik nu ben, wat ik nu voel en wat ik nu doe en ook op wat mij nu overkomt. Door emoties, energieën uit die levens toe te laten en te verwerken integreer ik ook steeds meer van het bewustzijn van die levens en van het bewustzijn van 'mijn' ziel. De energie daarvan is dan weer liefde/mededogen en dat is ook de belangrijkste boodschap die er steeds weer in zit. Het lijkt allemaal erg complex, maar het gaat gewoon om (kosmische) liefde. Liefde is de energie die heel maakt, heilig maakt, waar alles uiteindelijk van vervuld is; alle lege ruimte tussen de sterren en tussen de atomen van onze lichamen en zelfs tafelpoten, stenen, plastic badeendjes, enz. De rest is illusie, alleen en verdomd lange, ingewikkelde queeste, zolang we nog onderweg menen te moeten zijn. Maar ja, het is niet anders; 'het' laat zich ook niet dwingen.

Hiermee wil ik niemand iets opdringen, hoor. Ik deel alleen maar iets wat ik soms beleef en wat ik ervaar als de bron van mijn inspiratie.

Gerbrand Muller:

Je ervaringen lijken me mooi. Moeilijk om

te verwoorden, zoals alle meer 'complete' ervaringen. Om voor anderen, die ze niet hebben, een tipje van de sluier op te lichten, kan je natuurlijk heel goed zogenaamde 'grote' woorden als 'heilig' gebruiken, maar dan wel op zo'n manier dat ze voor die anderen de glans krijgen die ze voor jou hebben. Dat is moeilijk maar natuurlijk niet onmogelijk.

Misschien is wat je beschrijft verwant aan het gevoel van verwondering en verrukking dat ik soms krijg als ik bijvoorbeeld de wind door bomen zie strijken (de natte bladeren blinkend in het licht van de zon), of schaduwen van wolken langs berghellingen zie 'rennen'.

Maar je hebt geen antwoord gegeven op mijn vraag. Misschien moet ik die anders stellen. Beperk je je niet heel erg als je de wereld uitsluitend als 'kosmos', dus als materie voorstelt? Want dan ga je er dus vanuit dat er niet zoiets bestaat als geest, onafhankelijk van de ruimte of de materie. Zonder het misschien te beseffen stel je je zo op hetzelfde standpunt als de materialisten, die er vanuit gaan dat er niet zoiets bestaat als een ziel of geest en dat met het sterven van het lichaam ook het leven ophoudt. 'Gevoel' bestaat in die opvatting maar in schijn, want onze gedachten en gevoelens zijn uiteindelijk niet anders dan voortbrengselen van de stof.

Ik ben er daarentegen nog steeds niet van overtuigd dat materie gedachten of gevoelens kan voortbrengen en dat het een dus gelijk kan worden gesteld aan het ander. Materie ('stof') lijkt mij iets wezenlijk anders dan het denken ('de geest'). Wat dat betreft geeft Spinoza mij houvast. Hij beschouwt beide, 'de uitgebreidheid' en 'het denken', als de enige twee attributen die de mens kan waarnemen, maar voegt daaraan toe dat er nog een oneindig aantal andere attributen zijn, die wij niet kunnen waarnemen. Attributen van wat hij de 'substantie' noemt, of 'God'. Uiteraard

geen God in de gedaante van een mens. Wat hij God of substantie noemt is in feite het oneindige bestaan, het Al.

Ik weet niet of ik zo mijn vraag duidelijker heb verwoord.

Desirée van Woerden:

Gerbrand, dat is een hele essentiële vraag die je stelt. Ik zal hem proberen te beantwoorden vanuit een Boeddhistisch perspectief, want de Boeddhisten hebben hier wel het meeste op gemediteerd en over gecontempleerd. Maar hoewel ik er 10 jaar van mijn leven intensief in gedoken ben, ben ik geen Boeddhistische leraar en loop ik het risico dat menig Rinpoche zal vinden dat ik mijn mond uit moet wassen met zeep met wat ik nu ga zeggen.

In het Boeddhisme kent men het begrip shunyata, meestal vertaald als leegte, maar dan volgen er lange, ingewikkelde leringen waaruit je zou kunnen opmaken, dat het wel om iets meer gaat, dan alleen lege ruimte. Daar doen ze vervolgens heel geheimzinnig over. Ze gaan je dan vragen stellen, zoals ik in mijn vorige mail een beetje deed: “waar zit die ‘ik’, probeer ‘em eens te vinden. Als je dan “goedzo” wil horen van de leraar zeg je, na enig gepeins: “ik kan ‘em niet vinden Rinpoche.” Waarop hij vervolgens kan aantonen, dat die ik niet bestaat. Heel belangrijk overigens; een hele belangrijke stap op het pad. Ik weet namelijk uit eigen ervaring en ook uit de ervaringen van vele anderen met wie ik gesproken heb, die onvoorbereid een glimp van shunyata krijgen, hoe hachelijk dat kan zijn, naderhand, als de ervaring voorbij is, je geestelijk en lichamelijk helemaal geladen bent, vervolgens als een fakkel opbrandt en helemaal door elkaar gerammeld als een nachtkars uitgaat. Velen zakken hierna ofwel in een diepe depressie,

of klampen zich vast aan de herinnering en bouwen daar een nieuw, superieur ego op. Dit kan zelfs leiden tot psychoses en bij zeer, zeer velen tot een manisch depressief beeld. Het is dan ook niet voor niets, dat de ware leringen over dit onderwerp, evenals de meditatie-beoefeningen, die eraan gerelateerd zijn in het Boeddhisme en ook in een aantal andere spirituele tradities als vergevorderd en geheim worden beschouwd. Als je iets langer meedraait, krijg je hier mondjesmaat wel iets over te horen, maar mijn ‘kennis’ is in dat opzicht nog heel onvolledig. Ik heb nog de meeste informatie gehad van sommige ‘oudere studenten’, die wel eens uit de school klaptten.

Na een ervaring van shunyata liggen er twee ego-valkuilen op de loer. De ene is nihilisme en de andere eternalisme. Het is maar net welk element van shunyata je het meeste aanspreekt: de leegte of de energie. Want zo heb ik wel begrepen: shunyata is beide: een leegte die vervuld is van energie. De kwaliteit van die energie is liefde (in het Boeddhisme wordt vaker gesproken over mededogen of metta.) Mensen die enkel in het leegte-aspect blijven hangen, rationaliseren de hele boel en proberen zo hun ervaring solide te maken. Mensen, die in het energie-aspect blijven hangen, kunnen daar gemakkelijk verslaafd aan raken en proberen de kick steeds opnieuw op te wekken. Vandaar het manisch depressieve beeld als dat lukt. Steeds opnieuw euforisch worden en dan weer opbranden als een fakkel, de teleurstelling dat de euforie niet blijft en de uitputtingsslag die dit telkens op je hele gestel geeft. Ik moet over dit onderwerp nog steeds een scriptie afmaken; ik heb het wel degelijk bestudeerd.

Voor mezelf heb ik met veel vallen en opstaan ontdekt, dat de verlichting niets met euforie te maken heeft; sterker nog, dat ik daarvan moest afkicken, wat begint met het omarmen van gelijkmoedigheid. Saai hoor, na euforie, maar uiteindelijk toch wel prettig.

Desalniettemin ben ik blij met de ervaringen, die mijn perspectief zo enorm verruimd hebben en nog steeds verruimen. Ik ben bepaald geen nihilist, maar ken wel het belang van het relativeren van alle verschijnselen.

God is voor mij een beleving en mijn ziel ook, maar ik besef gelukkig, dat ik die energieën ervaar bij de gratie van mijn ik. Sterker nog ik beleef ze daar waar mijn ik langzamerhand oplost; haar vorm en substantie aan het verliezen is. Zoals ik in een gedicht schreef: als een tere bloemkelk, die zich opent naar de zon en alles geeft voor ze verwelkt.

Veel eerder nog heb ik het beschreven als een suikerklontje, dat zijn bestemming vindt in een kopje hete thee, zacht wordt en warm en even helemaal vervuld is van de thee, maar dan ontdekt dat hij zijn vorm en substantie verliest en ervaart dat het niet zijn bestemming is om vervuld van thee te zijn, maar om een zoete smaak af te geven, wat het product is van het einde van zijn bestaan. Het suikerklontje zelf maakt zijn zoete smaak niet meer mee.

Gelukkig is het een pad; een queeste en valt er onderweg heel veel te beleven, waar je van kan leren en je over kunt verwonderen. Oneindig veel verschijnselen in het universum zijn prachtig, geweldig, mysterieus, spannend en je raakt er niet gauw op uitgekeken. Toch is het ook wel weer fijn de vergankelijkheid van de verschijnselen te beseffen en hoe ze ook het product zijn van je eigen subjectieve waarneming. Relativeren is heel belangrijk om het te kunnen (ver)dragen en je evenwicht er enigszins eronder te kunnen bewaren. Ik hoop dat dit je vraag een beetje beantwoordt.

Deniesa's Manifest

concept, nog onder redactie

‘...over de Gulden Snede tussen Kapitalisme, Communisme, Islam en Christendom naar de Nieuwe Samenleving..’

“We have the chance to turn the pages over.”

[John Farnham, You are the Voice]

“Handig voor als het kabinet valt.”

“Improving a wrong system will only make things worse...”

[Ervin Laszlo]

“The Survival of the Fittest has Ended, The Revival of the Goodest has only just begun.”

[Iwanjka]

Dit is een eerste aanzet tot een Manifest inzake een nieuwe samenleving. Het is een oproep, een blijde kreet: ‘Kom mee! Doe mee! Als we het zo gaan doen kunnen we er iets van maken, een wereld waar wijzelf en onze (klein)kinderen wel bij varen!’

Deniesa's Manifest is een uittreksel uit het Engelstalige boek Novaglobe. Een ontwerp in detail, een architectuur voor een samenleving met een nieuwe “genetische structuur”. Een nieuw DNA voor de wereldgemeenschap van mensen als het ware, waarin ziekmakende codes niet meer voorkomen.

De tekst zal gedurende het komende jaar verder verfijnd worden. De redactie hoopt het bij het volgende symposium in december 2014 opnieuw als werkdocument te kunnen presenteren. Voorzien van aanvullingen, uitwerkingen en concrete ervaringen. De schrijvers en redacteuren dezes hopen dat zowel de sprekers op het symposium van 9-12-13 als de deelnemers zich laten inspireren door de vondsten, het mensbeeld en de *drive* waarmee dit Manifest samengesteld is.

De redactie

Inhoudsopgave

Deel I Inleiding

Kern van het verhaal: wat maakt de draai?
Primaire Iconomy Constructoren (PIC's)
Iconomy
Een alternatief
Ecohoofdomeinen en hun definitie
Waar gaat het over?
Heaven = Have Non
Over de BOM
Hoe daar te komen: Quantum sprong
– Ervin Laszlo, Transitie onder Architectuur
Het 'systeem': 200 jaar legacy code, spaghetti
When the speechless unite...
Nieuwe woorden en boeken maken het verschil

Deel II Heroriëntatie

Deniesa wordt wakker...
De Basis: Zinvolheid en Goedheid
Waardenbasis voor het ontwerp van een
nieuw systeem
De kern van goedheid in 333 woorden
Wind of Change – een nieuwe oriëntatie
Concurrentie & Synergentie
Bricks in the wall & Vrije unieke mensen
Apathie & Interesse
Angst & Vertrouwen
Haast & Rust
Steeds verder vastzitten & Flow / verandering
Dwang & Zin
Religie & Zingeving
Diverse Onderwerpen
Over het Verborgene Verlies Gat (VVGat)
Verdienen vs krijgen vs stelen
We leven feitelijk in een dictatuur...
(A)Symmetrische aandelen en Besloten
Vennootschappen
Hypotheek: Nederlands Leed
Overheid steelt van de Mens via Huisvestings-
nood
Gezondheid
Kinderen
De Flowconomy
Flowconomy en de Homo Ludens

De Rechtvaardige Prijs Nieuwe Economie
Samenhang 'The Secret', 'The Alchemist' en
de Flowconomy
Roeping
Bewust wording Harmonisering

Van California tot de novAMORE

Veel mensen kennen de song 'Californication',
van de Red Hot Chili Peppers. Talrijk
zijn de songs over California. "Waarom?
vroeg ik mij af..." Ik puzzel graag met
woorden. En geloof dat woorden (quantum
mechanische) 'resonantiepunten' vormen.
Van kosmische kennis. Toeval bestaat niet.
En wel (zen gedachte). California kan ge-
lezen worden als Cali ('goed' in het grieks)
en Fornicate (vrijwillige gemeenschap voor
het huwelijk, volgens de wikipedia).
Goede vrijwillige gemeenschap voor het
huwelijk
De liefde
Over de vrije liefde en de flowerpower
Intimiteit in drie lagen op weg naar de
novAMORE

Flowtowns en transitiewijken
Problemen oplossen / ontwerpgrondslag
In 120 letters (twitter lengte, bron: Flowtowns
tweetcassette):
Deniesa ontmoet Anastasia

Deel III *Realise "Imagine"*:

Aan het werk

Transitie onder Architectuur

Referentie architectuur

New employment, een nieuw leven

The flipped maslow pyramid

Parallel alles kan naast elkaar... reboot the
system

"Ik wil niet in een ecodorp wonen!"

Venus Project, Transition Towns, Resource
based economy (RBE)

Mogelijk 'besturingsmodel': De stadcoöpera-
tie matrix een 'wentelgram'

'Transitiepolitiek Programma zonder Partij'
(PzP)

Flhora een voorbeeld van een andere cur-
rency

Realise Imagine

Samengevat

Appendix boeken en films "Reeks nieuwe
samenleving"

Appendix Vijf Syndromen van Ellendecreatie

Deel I Inleiding

Voor u ligt Deniesas Manifest. Het ontstond in 2010, vlak na de landelijke verkiezingen. Een aantal veranderingsgezinde bewegingen was kort daarvoor samengekomen en had besloten om met de politieke partij 'Nieuw Nederland' bij te dragen aan een fundamentele verandering van het bestel in Nederland – dit overigens in het besef dat het opzetten van een nieuwe partij niet eenvoudig was en dat er weinig kans bestond dat er direct een zetel zou worden behaald.

De deelname aan de verkiezingen resulteerde in elk geval in een veelheid aan contacten en inzichten. We kwamen in contact met de Piratenpartij, de partij Mens en Spirit, en met Martijn Brasem, de schrijver van Gelijkheid Vrijheid Verbondenheid, Visioenen van een nieuwe samenleving. In dit boek beschrijft Brasem vanuit zijn gezichtspunt van stedenbouwkundig architect de mogelijkheden van een nieuwe samenleving.

In augustus 2011 werd in Ruigoord een internationaal 'Novaglobe Changeposium' gehouden, waarbij ook vertegenwoordigers van de Partij van de Dieren en Erwin Lazlo aanwezig waren, de laatste namens de internationaal opererende Club van Budapest.

Direct na de verkiezingen in 2010 werd besloten om een zogenoemd 'change platform' te vormen, met als taak zich te richten op de concretisering en uitvoering van eerder ontwikkelde concepten. Niet meer alleen praten, maar doen. Laten zien dat het kan. Samenwerking tussen (politieke) partijen wordt daarbij aangemoedigd.

Het 'changeplatform' heeft in Nederland de naam 'Deniesas' gekregen (De Nieuwe Samenleving), en in international 'Novaglobe'. De stichting 'Deniesas' is opgericht om over een rechtspersoon te kunnen beschikken.

We zijn inmiddels weer twee jaar verder. Mede geïnspireerd door organisaties als 'Transition Towns', het Global Ecovillages Network (GEN), de vereniging Basisinkomen en het 'Venus Project' (menigeen heeft de film 'Zeitgeist gezien') hebben we met vereende krachten een visie ontwikkeld voor een andere economie met als voornaamste kenmerken 1. huur en hypotheekvrije – onderling verbonden – habitats; 2. Coöperaties per product of dienst. Wikipedia is een voorbeeld van een wereldomspannende coöperatie met een niet minder wereldomspannend product: Wikipedia foundation heeft een relatief beperkt budget en bedient met haar encyclopedie de hele wereld.

Opbouw van het boek.

Deniesas Manifest beschrijft eerst de factoren die noodzaken tot fundamentele veranderingen. Waarbij we er in volle overtuiging van uitgaan dat we, als we weten wat we willen, ook kunnen maken wat we willen. De maatschappij mag als geheel niet maakbaar zijn, dat hoeft ons niet te verhinderen daarnaast een samenleving van en voor gelijkgezinden te ontwikkelen. Van die nieuwe samenleving wordt een blauwdruk gegeven. Met daarin zelfs een 'politiek systeem' dat op samenwerking berust in plaats van competitie. Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar het boek Novaglobe.

Om de lezer een beeld te geven hoe die parallelle andere samenleving eruit zal zien volgen voorbeelden van de door ons bedoelde samenwerking:

1. Boekcoop - Een coöperatie die boeken fabriceert en uitgeeft (reeds opgericht).
2. Flowtowns - Het in dit boek ontwikkelde concept 'flowtowns' bevat de uitwerking van de in de nieuwe samenleving beoogde habitats.
3. Flhora's - Een parallel 'geldsysteem' op basis van het bancaire informatie-systeem 'Cyclos' van de stichting Stro.

Overigens, de verandering dient niet met een

'big bang' te gaan. We beginnen, zoals gezegd, met een hybride maatschappij, waarbij de oude economie en de door ons voorgestelde flowconomie naast elkaar bestaan. Dit in combinatie met een politiek overgangssysteem. Hier wordt nader op in gegaan in het hoofdstuk 'Programma zonder Partij'.

Standpunten van de huidige politieke partijen zullen in de beoogde blauwdruk een plaats krijgen, of het nu het verlangen is naar een kleine overheid gecombineerd met vrijheid, waarbij ondernemerschap 'beloond' wordt (VVD/PVV), of een sociale samenleving (SP) of een samenleving waarin natuur en dier eerbiedigd worden (Partij v.d. Dieren, Groen Links), het lijkt allemaal in hetzelfde plaatje te passen... als we maar verder durven denken dan de kaders van de huidige economische denkbeelden...

Implementatie van de ideeën

Onze bedoeling is om jaarlijks een symposium te organiseren, te verzorgen door de stichting 'Organic Living Association' (OLA). Delen van het OLA-prospectus zijn opgenomen in het Manifest. Politieke partijen, maar ook bewegingen zoals Greenpeace en Milieudefensie worden uitgenodigd zich te laten inspireren tijdens deze symposia. Omgekeerd kunnen zij suggesties doen voor de volgende versie van het manifest. De (r)evolutie ontwikkelen we samen.

Indien u zich geïnspireerd voelt, en/of bezig bent met een enigerlei actie die strookt met de ontwikkelingen die wij op gang willen brengen, dan vragen we u contact op te nemen met een van de 'councils' die in elke flowtown in oprichting zijn, om te bezien hoe uw 'ding' kan samengaan met de al door anderen ontwikkelde activiteiten. De nieuwe boom die zich boven de grond verheft is voor iedereen toegankelijk. Nieuw emplot. En dat lijkt hard nodig...

De redactie

Kern van het verhaal: wat maakt de omslag?

In dit hoofdstuk wordt in drie pagina's de kern weergegeven van wat er volgens de auteurs primair scheef zit in onze huidige ecologie / economie. Het elimineren van deze factoren in een nieuw systeem is de kern van het transitieproces.

Primaire Economy Constructoren (PIC's)

Mensen die de 'Zeitgeist Moving Forward' documentaire gezien hebben (meerdere miljoenen views op youtube), hebben al een aardig beeld van hoe 'het systeem' werkt. Zij hebben bijvoorbeeld begrepen dat in de kern winstbejag, ongebreidelde geldcreatie en een schuld-economie ertoe hebben geleid dat de economie (en onze ecologie) bezig is vast te lopen. Tel daar bij op een alsmaar uitdijende overheid met navenant verstikkende regelzucht, en het beeld is compleet. Versimpelen, versimpelen, versimpelen... dat is een kern.

De meer intuïtief ingestelde mensen hoeven maar te denken aan het lied 'Imagine' van John Lennon. De opgave is echter om een equivalent van 'possession' (bezit) te creëren dat recht doet aan de aantrekkelijke kanten van bezit, maar dat de kwalijke invloeden daarvan elimineert. Respect kan daarbij een belangrijke rol spelen: respecteer de relaties tussen mensen en dingen. En guardianship: je hoeft geen eigenaar van een roerend of onroerend goed te zijn om het te gebruiken of te onderhouden.

In het boek Novaglobe wordt nader ingegaan op de werking van het bankwezen, in het bijzonder op de vraag waarom een moordende competitie en een verregaand streven naar winst, zoals onder andere bij de BV's in Nederland, alleen maar tot verwoesting kunnen leiden. In dit boek wordt volstaan met het benoemen van de kernelementen:(PIC1 t/ PIC3).

PIC1 Bedrijfsleven

Verantwoordelijkheidsontduiking[1], competitie en bezit gedreven organisatievormen.

PIC2 Geldwezen

Ongebreidelde geldcreatie en leeneconomie. Monopolie.

PIC3 Overheid

BNPspook: Overheid doet primair BNP op-drijvende dingen. Uitdijsyndroom.

Verwijzingen in Novaglobe online:

PIC I – Accountability Avoidance & Profit Making

PIC II Debt & Money Creation

PIC III – The GDP Beast

Een en andere is bevestigd / mede geïnspireerd door de film 'Zeitgeist moving forward', bovenstaande 'still' komt uit die film. Het laat het verband zien tussen 'efficiency' in de economie en toename van het bruto nationaal product, en illustreert daarmee PIC3Overheid.

“Alleen door los te komen van het huidige geldsysteem kunnen we de draai maken naar een andere wereld.”

Dat betekent dus dat we ieder van ons zou kunnen nastreven niet meer 'aan euros' te doen. Of minder. En ga uitwisselen in andere valuta methoden. Be the change. Zoek eventueel op facebook op de groep 'ontgelden' en join, laat je inspireren en inspireer. [Bron: Zeitgeist moving forward, Raoul Schepers, en vele andere mensen en organisaties]

Iconomy

Een economisch systeem gebaseerd op bovenstaande kenmerken zullen we van nu af iconomy noemen, waarbij de 'i' staat voor idioterie, ofwel onzinnigheid, volstreckte dwaasheid.

'Economie' impliceert in oorsprong het duurzaam voeren van een huishouding. In de wikipedia wordt in het lemma over 'economie' aandacht geschonken aan 'economische groei', 'BNP' en nog veel meer 'iconomische' kenmerken. Een economie zonder dergelijke kenmerken is kennelijk onvoorstelbaar. Om die reden hebben we voor de huidige economie het woord iconomie gekozen. Dat maakt het gemakkelijker om een ander economisch systeem te ontwerpen. Een systeem met andere kenmerken. Dit andere economische systeem noemen we flowconomy. Maar andere benamingen zoals 'weconomy', 'shareconomy' en/of 'givonomy' zijn ook geschikt. '(Re)cycleconomy' past in dezelfde geest.

De 'iconomy' heeft het monopolie op de mondiale huishouding, dat wil zeggen het reilen en zeilen van de financiën, de handel en de industrie in de wereld. Net zoals [schrappen: zo als] het dollar-euro systeem het monopolie heeft op het geldsysteem. We kunnen niet kiezen. We kunnen er niet uit. Nog niet.

Een alternatief

Het eerste wat ons te doen staat is voorkomen dat onze huishouding verder te gronde gaat als gevolg van de huidige economische machtsorde. Als er geen geld meer is om bijvoorbeeld leraren te betalen, is er geen onderwijs. Als er geen duurzame oplossingen komen gaan ‘aanpalende’ economische sectoren als onderwijs, zorg, voedselvoorziening, energievoorziening verdwijnen. De ‘bloedsomloop’ dient geborgd te worden. Het laten stromen van arbeid en creatie vormt de kern.

Een logische gedachte zou zijn: geef de leraar (om ons even tot het onderwijs te beperken) voedsel en energie, dan kan hij of zij gewoon doorgaan met les geven. Helaas, de leraar is afhankelijk geworden van de huur / hypotheekwereld en heeft dus nog euro's nodig om te kunnen wonen.

Dit probleem kan duurzaam worden opgelost door habitats / leefruimtes te ‘ontgelden’. Habitats of leefruimtes kunnen wijken zijn in steden, maar ook boerderijen die plaats bieden aan kleine woongroepen. Alle basisvoorzieningen, zoals ouderenzorg, kindercare, voedselvoorziening, worden lokaal geregeld. Het gevaar van een ‘economic meltdown’ wordt op die manier afgewend.

Dan zijn we in ieder geval niet meer afhankelijk van een mogelijk in elkaar stortend geldsysteem. Een bezwaar is dat het Bruto Nationaal Product (BNP) zal verkleinen als een systeem van zelfstandige kleine huishoudingen op grotere schaal zou worden doorgevoerd. Maar, zoals eerder gezegd, duurzaamheid en BNP zijn niet hetzelfde, ja, sluiten elkaar misschien wel uit. Een dalend BNP kan wel degelijk gelijk opgaan met duurzaamheids- en welvaarts-groei. Het is wel nodig om vast te stellen wat er moet gebeuren als ‘de euro uitvalt’ om uitwisseling tussen de habitats in stand te houden.

We zullen ons maar met kleine stapjes kunnen losmaken van het op de euro gebaseerde geldsysteem. Hoeveel tijd dat zal kosten valt niet te voorspellen. Elk stapje is er in ieder geval één. Voorlopig zullen euro's en dollars moeten blijven bestaan naast andere valutastystemen. Denk aan ‘multicurrency’. Laat lokale geldsystemen floreren. Voer een ‘urenbank’ in. Laat er meer uitwisseling in natura plaatsvinden, enz. enz. Uiteindelijk kunnen alle banken omvallen, dan nog zullen de wezenlijke zaken die in een economie een rol spelen overeind blijven: huizen, industrie en landbouw, groot- en kleinhandel... Uitwisseling van goederen en diensten zal ook na de ondergang van de banken weer op gang moeten worden gebracht. En gehouden. Onvoorstelbaar? Waarom eigenlijk?

De economie vormt een integrerend deel van de samenleving. Hervorming van de economie gaat onvermijdelijk samen met hervorming van alle facetten van de samenleving: zorgsysteem, rechtssysteem, politiek systeem, enz. In de samenleving is alles meer dan ooit vervlochten. Hervorming van één facet zal repercussies hebben voor alle andere facetten.

Het ligt voor de hand om naast de bestaande een parallelle ecologie te starten. In feite gebeurt dat al op kleine schaal – denk bijvoorbeeld alleen maar aan lokale uitwisselingsystemen. En beide ecologieën, de oude en de nieuwe, dienen onderling samen te werken. Kan dat? Ja dat kan...

Voorgestelde ecohoofdomeinen en hun definitie

Gesteld dat wij de samenleving mochten ontwerpen, hoe zou die er dan uitzien? Laten we beginnen met de 'maatschappelijke functies' in zeven deeldomeinen onder te brengen. Deels gebaseerd op hoe momenteel de overheid is gestructureerd in 'ministeries', maar ook deels op basis van lering uit het verleden. Het blijkt goed om bepaalde dingen juist niet te 'scheiden'. Op die manier komen we tot de volgende indeling van ecodomeinen.

1. Harmonicratie

Equivalent van 'politiek' en 'besturing'.
Efficiënte besturing; geen competitie; niet om de vier jaar het gehele bestuur wisselen; robuust tegen corruptie. Mogelijkheid om lid te zijn van meerdere 'partijen'. Inhouds- en planvorming scheiden van het kiezen van organisatoren.

2. Flowconomie

Equivalent van 'economie', en 'ministerie van financiën' en 'economische zaken'.
De drie PIC's worden vermeden. Een nieuwe volkshuishouding.

3. Samenleven

Equivalent van o.a. 'huisvesting', 'onderwijs'.
Inrichting van woonvormen in de vorm van 'minimaal zinnige economische eenheden'.
Eerder habitats van rond de 70 mensen, dan 1 a 2 persoonshuishoudens. Ruimte voor 'privé'.

4. Kunsten en wetenschappen

Kunst (meer vanuit spirit en hart) in combinatie met wetenschap (meer vanuit hoofd en materie). Juist de combinatie maakt kracht en wijsheid. Alchemistisch domein.

5. Gezondheid

Equivalent van 'gezondheidszorg'.
Zienswijze dat mens bestaat uit 'trilling en energie' (kwantum mechanica).

Materielichaam, ratiolichaam, emotielichaam geestlichaam. Holistische heling. Focus op alle 'sublichamen'.

6. Transjustitia

Equivalent van 'ministerie van justitie'.
Kracht van transparantie. En laat het hart meer spreken dan alleen de 'regels'. *'Rules make fools'*. Richtlijnen en rede boven regels en wetten. Praten in termen van 'consequentie' in plaats van 'straf'.

7. Webciety

Dit 'ministerie' bestaat nog niet...
ICT is de '*ring of power*'. De in de jaren zestig ontstane en in de jaren tachtig ten onder gegane veranderingsgolf kan nu doorzetten. Mits ICT goed gebruikt wordt. Tevens '*enabler*' voor de 'homo ludens': de 20 uren werkweek lijkt absoluut haalbaar. Mits de PIC's en het 'verborgen verliesgat' geëlimineerd worden...

De klem van de PIC's

Zolang de PIC's in onze economie de vormende elementen zijn gaat er weinig beter worden. Dat kan simpelweg niet, omdat in het 'DNA' van de huidige economische systeem 'verwoesting' ingebouwd zit. Uiteindelijk. Daarom is het zaak een nieuw 'DNA', een nieuwe blauwdruk te introduceren. En dat kan alleen maar als we terug gaan naar de wortels van het systeem. Pas als de misvormende elementen verwijderd zijn, kunnen er nieuwe gezonde organismen groeien. Die krijgen dan automatisch een duurzamer en vrediger karakter. Daar hoeft niets voor gedaan te worden, geen dwingende regels, controles, of toezicht... 99% van de ellende is 'weg' alleen door de 'economische kernconstructoren' (PIC's) aan te passen. Dan groeien vanzelf de 'kristallen' anders... Maar het is wel zaak dat de 'nieuwe plantjes' niet direct

door het oude overwoekerd worden. Daarom dienen deze plantjes in zekere mate afgescheiden te worden van de 'iconomy'. Dat te regelen wordt een van de grote uitdagingen.

Krijgt Bob Dylan met zijn *'Times they are achanging'* toch nog gelijk, wie had dat ooit gedacht:

*"And admit that the waters
Around you have grown
And accept it that soon
You'll be drenched to the bone.
If your time to you
Is worth savin'
Then you better start swimmin'
Or you'll sink like a stone
For the times they are achangin
...
For the loser now
Will be later to win
For the times they are achangin
...
The order is
Rapidly fadin'
And the first one now
Will later be last"*

[Bob Dylan, *The Times they are A Changing*]

Op de volgende bladzijde volgt het nog niet vertaalde hoofdstuk "Flowconomy" uit het boek Novaglobe.

De redactie

Eco subdomain II – The Flowconomy

As stated earlier, I consider the Flowconomy -as alternative economy implementation- together with the Harmonicracy as one of the two most important eco subdomains to be redesigned.

Introduction

Free flow and modesty

The kernel of the new ecosystem is based on 'enabling free flow'. We will eliminate all rules, constitutions, habits, concepts, which are in fact not necessary. And which hinder free flow of goods and people. And flow is not only about a geographical flow, it certainly is also about the potential to change: that a person can change, a thing can change, etc. So the Flowconomy is achieving freedom.

And it is about modesty don't take more from the world or other people than you need. People seem to have lost track on how to apply modesty in western world. Again: Iconomy and modesty are not combinable. The Beast only wants economic growth, and makes us want it too...

"Live simple, so that others may simply live" [Mahatma Ghandi]

And we will abandon the destructive elements of competition. The Flowconomy will have far less 'Hidden Loss Gaps'. And, for the criticisers saying it is Utopia... it already exist: look at the Wikipedia, look at Linux and open software development...

Anthroposophy and associations

And a last interesting thing to note here: for those familiar with anthroposophy (with Rudolph Steiner as one as the most well known persons): the Flowconomy implementation might proof to be the same as his proposed economy concepts. You can see the Wikipedia als a global association for the function 'encyclopedia'. You can see the open source conglomerate around Linux/Ubuntu as an global association for the function 'operating system'. Etcetera.

I tried to find a practical way on how we could already put the Flowconomy to action, without for instance having to adjust legislation (which easily can take up to five years). And I tried to find a model which can co-exist next to the Iconomy. You can read more on this in the last section 'Putting it to action'.

Freed from desire

Take a look at these song lyrics:

*“My love has got no money
He’s got his strong beliefs
My love has got no power
He’s got his strong beliefs
My love has got no fame
He’s got his strong beliefs
My love has got no money
He’s got his strong beliefs
Want more and more
People just want more and more
Freedom and love
What he’s looking for
Want more and more
People just want more and more
Freedom and love
What he’s looking for
Freed from desire
Mind and senses purified
Freed from desire
Mind and senses purified
Freed from desire
Mind and senses purified
Freed from desire
Nanana...”*

[Freed from desire, Gala]

Essence of the song, maybe:

Bring in mind the Goodvalues chapter as beliefs. And bring in mind the idea of modesty and seeing ‘heaven’ as ‘have non’.. I hope I become -or am- like the ‘love’ described in this song: “My love has got no money, but he’s got

his strong beliefs”. And I try to live like this for three years, and I think that my senses and mind more and more become purified on what the real essence of life is about. For me it is not about money, showing off with material goods, etc. It is living your essence (sense) and your strong beliefs (goodvalues, or your own set of values), act as your beacons... These seven goodvalues act as my rational compass. My emotions act as my emotional compass...

And recall the section on the ‘Flipped Maslow’ pyramid...

From aggregating material to letting it flow

Currency (money) literally means ‘flow’. See the chapter on money as well. Money should be facilitated maximally to flow. The phenomenon to aggregate money is in that sense a not-good thing. This, in contradiction to what our bankers, economists, retirement funds and government want us to believe. People aggregating their money is something which is especially good for these institutes, they parasite on your money. ‘Save to last’.. well the recent breaking down of retirement funds is a good example that this is a fiction...

And why is it, actually, that we people believe it is good to aggregate as much money as possible ‘for later’? The reason is twofold:

Fear

More and more expensive life standards

We fear that we might end up with a shortage of money. And this is combined with the second reason: we want to have a big house all for ourselves. Drive a -at maximum three year old- car. Eat expensive. Have money for the newest electronics, etc. (see the section on the Flipped Maslow Pyramid).

Yes, in that case the standard social care facility might not be enough.

In the Netherlands, each inhabitant older than say 65 gets a monthly 'elderly social security', consisting of about 800 to 1000 euro's a month. If you hire a room for say about 400 euro's, this should be enough to live a good life. I think.

But no, we want more. We are not so modest....

And all the bills become a burden. An obligation. And so we trade our so desired freedom for a cage. Our luxuries and material stuff. "All that glitters is gold" (Stairway to heaven song, Led Zeppelin).

If we just arrange that we can live on our standard welfare payments, we don't need parasitizing retirement funds and banks. These institutes are the same which push us into all kinds of obligations and scare us with their retirement fund advisors... best lesson for the salesman: make sure the client gets fear (or desire), then show the goods...

Why are retirement funds breaking down? Because they started to try to gain money on money. 'Investments' they call it. And more and more expensive staff came to work at the funds. And to pay all these staff, the funds need to take bigger and bigger risks to be able to have a chance on the desired profits.

But the sky is not the limit, and risks now come to reality. Retirement funds are breaking down, and leave people in without their illusion of a rich old day. All the money given to retirement funds can be considered to be thrown away.

Why this elaboration on this example (retirement funds)? To illustrate the sense of two important orientations of the Flowconomy:

An orientation of not-having / modesty, in other words: a focus more on the spiritual, non material aspect than we have nowadays in the western world. From 'have' we go to 'be'. I do

not need to have a house to live in it. I don't need to have a guitar to play on it. Etcetera.

An orientation on flow: to make visible how useless it is to not let for example the money flow to new creations, new added value. Instead we put it in retirement funds and on saving accounts...

From having to guardianship

About a new implementation of 'having': as long as the goods I want around me are available, things are fine.... And when other people simply respect that a certain guitar is with me, the 'effect' will be the same as when you would possess it. But using different words -and really feeling that you are only a guardian- of the goods make a huge difference...

And having things gives a burden. Are anchors for your being. When you want to move geographically you have to carry it all around. Sometimes, when I look at all those goods when people move, I get a vision of Hobbits (again), those little people of the Lord in the Rings books, living in their holes. And aggregating lots and lots of stuff. Precious goodies... And with each birthday we get more goodies. Mostly goodies we don't need. But, yes, habits are habits. No, hobbits?

Example of the Flowconomy: Giving ritual

Cora Scherp, a friend and change maker, recently told me that Indians had a 'give' ritual. Within that culture it was a usual thing to pass goods, even if used. Or maybe especially when used (the spirit of the previous 'owners') is in the good. This is typically a Flowconomy aspect: why not give away things you don't want or use anymore? Why is it, that in Western countries all things we give as a present for example should be new? Why is used not good

enough anymore? Why is it that children want new goods at birthdays?

Because the Iconomy, the beast, has made us crazy. With all its commercials (again: watch the *Zeitgeist Moving Forward* movie). And because it is hardly possible to create profit out of the re-use business. As long as plundering the earth, and making new products is cheaper than re-using materials... and as long as the primary Iconomy constructors are in place, this will not change...

Do not worry: in Novaglobe you don't have to abandon all your goods. Each of us is challenged to find the golden means for her or him. How to live in abundance. What things to share with who, and what things to keep for yourself.. our world is not about black and white... and it would help a lot if we could seed 'Flowconomy constructors': base elements which motivate people and communities to share and reuse things, and live more modest.

Some examples

Flowconomy and RBE example: Liftbus

Like many of us, I have spent quite some time wondering on how to bring a solution for the present transportation system: we want to take public transportation to a higher level. But on the same hand: a metro, or bus does not give the advantages of a car: which can be guided to a very specific place at a very specific time (especially railway leaves big areas unreachable).

When I was hitchhiking my way to France I had an insight, when I was watching all those -mostly empty- cars pass my wanting thumb...

I thought: "Actually, the supply is already there... each moment a car is driving -with space left in- in the direction I want, even to very specific and desolate places. The only thing is how to bring demand and supply together". Why don't we?

A main reason for not doing this is 'haste': we don't have time to stop. But two other important reasons are that drivers simply don't know that somebody just living next door want to go the same direction. And people do not trust other people... hitchhiking has become rare in the Netherlands. A strange thing from social perspective.

So, what we could do in Novaglobe is to create solutions to really make better usage of the supply of transportation already there. And it is possible, and not so difficult. Only neither the government neither the business parties want to stimulate this, because it is going to cost them or GDP (government) or profit (business). And again, nothing happens in the good direction in the Iconomy. Even worse: new developments and legislation make things only worse: insurance companies prohibit truck drivers to take hitchhikers. Hitchhiking along highways gets forbidden (which makes sense, not to hitchhike next to the fast lane, bit then, make special -sensible- hitch hike points). Iconomy in action.

And, with ICT we can arrange for a trust and connecting supply and demand. All information is already there, almost all people enter their destination in their car navigator. Only facilitate these people to share this information with the 'Liftbus' community. Easily. Why wait? Why not put this to action. Within the Novaglobe social media infrastructure we aim to put this to action.

And about the name 'Liftbus': in ICT terms a 'bus' is a concept that is shared by multiples processes. These processes (like applications like Word) can ask questions to that bus. The bus takes care of an efficient resource allocation. And of course bus stands for the bus (as a car), sharing one vehicle with more people

And the attentive reader will have noticed that this concept is a clear example of the Resource

Based Economy, promoted by the Zeitgeist movement. A thing I want to make clear is that fundamental world changing solutions often are right in front of us, realizable via simplification of things instead of making things more complex or introducing new infrastructure and so.

'Keep ideas free foundation'

The present 'anti economy' avoids a lot of good ideas to find their way to reality. The reason is that these ideas might 'cost' profit (even if the ideas are good for our environment), or certain 'people' are afraid of losing power.

So, these people or institutions just 'buy' the idea. The inventor is rich till he dies, but the world is deprived from another good idea. Once the idea is 'bought' it gets patented and nobody can use it. Iconomy games.

A way to keep ideas free for the open source dynamics is to create a foundation together in which inventors can 'store' their idea. The foundation takes care of getting all kinds of patents in every nation of the world (arranges the 'iconomic part'). Via some kind of 'just price' model the inventor gets a fair reward, like a base income to be able to continue its workings. The required money could be made by letting 'Iconomy' companies pay for the ideas, ideally the Flowconomy parties can use ideas for free. This seems fair to me, because if the Iconomy would not 'steal' this ideas and let them free, the investors did not have to protect them from certain Iconomy actors...

Make things work on 12V

Did you ever notice how many voltage adapters you have in your house? And how much annoyance, pollution and costs this brings? In terms of materials but in terms of transforming energy voltages as well. And ever thought of why industry does not standardize?

It is all because of Iconomy games, again. As far as I know, there are no significant technical reasons. Vendors like it that once your adapter breaks down, you have to buy a new one, or even buy a complete new mobile phone for instance. Vendors like it that you have to stay with their products and their specific adapter sockets and voltages. Complete idiocy.

One time, when I was thinking about the electricity circuit scheme for a music studio we were making, I thought: "Maybe I should make a secondary electricity network on 12V, next to the 'normal' 220V (which is the base voltage in the Netherlands)". Then I started to wonder why this was not a 'normal' thing to do when we are building houses:

I think energy loss is limited because you make one central transformer per house (the reason why we use high voltage is that this gives less energy leakage during (long distance) transport).

No chance anymore on electrocution (especially for children).

No need for endless adapters anymore.

Electric applications used in our house can be used in our cars as well (computers, hi fi, kitchen stuff, etc.), because cars are already mainly standardized on 12V batteries.

Why not?

PS: www.whynot.net I find to be an extremely interesting website. Maybe we can promote this platform to be the main point as our source for new ideas with Novaglobe (instead of having to fetch ideas spread over numerous websites, don't re-invent the wheel...).

Communitistic or capitalistic?

A response I often get is: “Well, this sounds like communism, we don’t want that!”. My answer: maybe ‘social liberality’ comes close. Can you please tell me what you define as ‘communism’?

That word has been corrupted by power driven dictators in the previous Sowjet union, and other communitistic countries. The Flowconomy model is a synthesis of the good things of communism and the good things of capitalism. It intends to create a ‘golden means’. The negative elements of the two models are where possible eliminated. But you cannot say whether it is capitalistic or communitistic. It is Flowconomy, a model on its own.

In a nutshell the good aspects of communism (and then communism in the pure sense) is the intention to do things together, share goods and to take care of each other. The negative (realization) was that it resulted in a planned economy by the government, not leaving space for individual entrepreneurship, very narrow individual freedom and a low degree of efficiency (hidden unemployment). And the stress caused by a repressive and controlling government.

The good things of liberal capitalism in a nutshell are the freedom of the individual, incentive for renewal, or creation of new and more efficient things, and a certain degree of social care system. The negative (trend) is a more and more apathetic and self oriented, more and more frightened people, increasing pressure to perform, an enormous percentage of people suffering from ‘mental diseases’ (even our youth). And a decreasing feeling of living a life which makes sense, because we have to work so hard and to the things the ‘system’ wants us to do.

System dictatorship

A thing that is worth mentioning is that both systems seem to be more and more a dictatorship. A dictatorship by the system (and most rich and powerful people) and some kind of plan economy. Even in Western countries as the Netherlands the government is more and more dictating the economy. In both systems we see a increasing government staff working force which occupies itself with controlling, steering and the suppressing of her citizens. In the previous East Germany (DDR) it was the Stasi, now in the Netherlands it is the tax agency and the social services departments. I feel.

Recently a friend -who had been living in Berlin- told me that some DDR inhabitants desired more and more for the days when they still lived in a communitistic regime. The materialistic liberalism also brings a lot of misery.

We now know.

Comparing Iconomy, Communism and Flowconomy

In the table in the book, for technical reasons not reproduced here, you’ll find some important aspects to classify the three different systems (nowadays Capitalism (or better: Iconomy), Communism and Flowconomy).

The Flowcompany

I spoke in the chapter on the three Primary Primary Constructors (PIC) about the vehicles in which 'business' is done (or say it more nice: in which activity is concentrated). In the English world the 'Limited' with free floating stocks is widely used.

I also made clear that this type of vehicles are one of the roots of the misery the world is in now. Via accountability avoidance, focus on profit maximisation and possession accumulation.

If this vehicle brings misery, we need a replacement. I pose the name 'Flowcompany' for this. Martijn Brasem, a Dutch change maker and society designer, names the equivalent in his book 'Slave less enterprises'. He sees -correctly- the employer-employee relation as a form of modern slavery.

Main specifications of the Flowcompany:

It has no stocks. It is however allowed to collect money from people to co-invest, but there will be no such thing as profit sharing (in terms of money).

If the Flowcompany is terminated, its value is given to a good cause, society in general or another Flowcompany.

It may not take debt or put people in debt (debt as we know it).

All people working at the Flowcompany are in personal possession accountable for harm done to others. They can avoid this by not taking liabilities or making promises.

Trust is the basis.

The Flowcompany pays no tax. This principle is based on the principle to reduce

overhead in terms of administration and not to press the added value chain. This can change when the Flowcompany spoils the earth or acts not respectful.

There is no need to be enlisted in all kinds of government registers. Base idea is that these kind of registries merely are burden: the Internet has taken over its function.

The 'problem' with putting this to action is that it requires a change in legislation: the introduction of a new juridical entity. This can easily take up to five years, and it is expected that the 'institute' will block this concept as long as possible.

But.. the good news is that there is already a practical format that can be used: the 'foundation' format. I think at least all Western countries know the foundation vehicle. So, for now, this vehicle is used as 'container of activity' in Novaglobe. See the section 'Flowconomy Maturity Model', further-on in this chapter for more ideas on this.

Practical solution for Greece, USA, etc.

Recently I decided to visit a Church ceremony. At a certain moment people started to speak the 'Holy Father' prayer.

Then my antenna's started to siren when I heard the words: "And forgive us our debts as we forgive our debtors".

Wowwww...

What does this mean for our banks, as we want to head into the Kingdom come? Banks are based on debt. Nowadays banks cannot survive without putting people to debt. Banks cannot pass through Petrus' gate... sorry. We have to leave them at the entrance of Heaven...

So, can a good Christian actually work for a bank? I don't think so.

Putting people to debt is a sin, as I see it. A

crime. At least when you take the good values, the Seven Principles of Reason, described earlier as a base.

Looking a little bit further in history I found versionw of the Holy father in which the word 'debt' has been replaced via 'det' (sounds like death, no?) to 'trespass'. So, trespass and (putting to) debt has a high resonance. Both are crimes.

Combine this with what we know about Islamic thinkings about debt (forbidden), and the feeling rises that even in pure Christian believing debt is not good. But that Western men have rewritten history in such a way that it is good. And when I talk to people about it they say: "No, no Iwanjka, that is only about the emotional side.". Well I think it is both material and non-material.

And no, mortgages are not good either. In my vision the 'mortgage' concept is a nasty trick of the Iconomy (the Beast) to make us taking huge debt, and using a wormtongue (see Lord of the Rings, Tolkien) style that it 'is no debt' because a house is given as repayment guarantee.

This is a lie.

High time to see through the mist of illusion (as the Maya's call it), or let it no longer be obscured by clouds (as Pink Floyd calls it). Let's face the ultimate truth.

And let's get rid of the banking system as we know it. Or put in a better way: do not implement it again in a new system being created. More about the currency subject and how to do this in the new world.

Practical lesson

So, which practical lesson is in this for problems with Greece, USA, and... well which country not? The message couldn't be more simple: forgive the debts. All of them. And learn, and do not do it again...

I am afraid though, that our egocratic and complex system has become such a moloch with such an amount of bureaucracy, that it will prove impossible to 'unravel' the spaghetti. The banking sector made a such maximum mix up of snippets of loans and spreading it over hundreds of thousands of debtors... impossible to align all those persons in a plan. And then there is a kind of juridical fuzz. Lawyers will jump on the 'breach' of contract cases like vultures. "And we will all go down together".

So, I am afraid, there is no other solution than let this whole system go bankrupt. And this will take quite some years... in the meantime we should establish a failover system, which can serve for a new ecology for the era to come...

And... if the Iconomy finds a way out of this: fine, then the two systems can co exist. But at least we have the security we do not depend on a fragile financial system anymore. It has no longer a monopoly.

Chivi kind of currency: no inflation, no debt

And then, one of the most important questions: "Is it possible to design a currency system which is more robust than the one we have nowadays?". The answer is: yes.

And it proved to be a very simple system, which can be described at on page... Note: the Money chapter, earlier in this books describes the shortcomings and history of our current money system.

Chivi

Chi stands for good energy. Life energy. Vi stands for 'vitali' (alive) and 'go' (flow). Chivi is not money, it is a type of money. So, everyone is free to implement a chivi type of currency. I propose Greece introduces the Drachme again, next to the Euro (dual currency), based on Chivi. I propose the Netherlands does the same with the florin. I suggest each country does this, to shield itself from the coming financial turmoil when the debt balloon collapses.

Chivi also derives from the abbreviation of "good value" (GV). Being good is related to the chivi around you. Chivi does not involve interest, debt, or un-proportional creation of the total amount of chivi in the system:

The total amount of chivi in the system's 'body' is always e.g. 100.000 (a constant factor) multiplied by the people participating in the system. 'Golden Chivi Checksum'.

When someone enters the community he/she gets 100.000 chivi by default. When he/she leaves, their balance will be set to zero and other balances will be adjusted in such a manner that the checksum applies again.

The government establishes a maintaining foundation which takes care of the required maintaining functions for the chivi type currency. It is emphasized that the Chivi maintenance should not be outsourced to commercial banks. And that the ICT backbone should be kept ultimately simple... now we have the time to turn the pages over...

Because there is no un-proportional money creation, there is no intrinsic inflation (like in our current money system) and thus no requirement to pay interest to the maintaining foundation.

The currency administration platform 'Cyclos' (supported by 'Social Traded Organisation') seems to be fully equipped to design and implement all kinds of currencies.

Other practical remarks:

Prices will settle by itself. Directly after introduction prices will fluctuate, but soon this will stabilize.

It is preferred that all Chivi transactions are open for all (transparency good value).

A natura-exchange remains highly favorable... maybe one day we don't even need to use Chivi based currencies anymore...

It is felt that it is better for now to introduce no physical money based on Chivi (practical issues). In the Netherlands we have a special card 'Chipknip' that can be used perfect to implement this dual currency system. It is estimated that this can be done in six months time. And via developing some apps on our handhelds, the money can float as easily as physical money.

Flowconomy Maturity Model (FMM)

As you have read in the 'Flowcompany' section: the most important thing, a vehicle to organize our 'activity' already exists: the foundation. This vehicle is also ideal for storing possession. And granting guardianship to people from within the foundation. In such way you can live in a house, juridically owned by the foundation, for free... yes, it will be possible in the Flowconomy. Why not?

It seems wise to make a sort of 'grow' model for the Flowconomy. Take the CMM (Capability Maturity Model) as an example: it has five levels, each level is defined by a set of criteria. 5 is the maximum level, 1 is the starting level. CMM and the Flowconomy are two totally different concepts, but as an example of the idea it fits fine. Each higher level qualifies for the criteria of the lower levels.

Note that the Flowconomy on its own is an association as well.

Flowconomy Level criteria for people

Criteria (proposal example / guideline)

1

Not qualifying for one of the criteria below.

2

Has no debts or debtors (mortgage allowed).
Monthly income max. 6000 euro (more is allowed if given away).

3

Lives modest. Gives money away to people who need it, instead of consuming it (via say luxury).
Monthly income max. 5000 euro (more is allowed if given away).

4

Has no mortgage.

Works at foundation or is free entrepreneur.

Has no stocks in Limiteds or so.

Has no financial products (leverage plans, etc).

Has no personal belongings worth over 40.000 euro's.

5

Quantitative criteria:

Have no debt or debtors.

Income max 4500 euro monthly.

Possession worth max. 20.000 euro.

Gave goods (if any) to foundation (and gained guardianship possibly on them).

No retirement funds.

Works at FL4 foundation type or higher .

Qualitative criteria:

Known as a giver, not a taker. Exchanges if possible in nature. Does not calculate 'prices' in euro.

Interesting to note that I am FL3... I am working to get rid of the possession of the two Ltd's I own, I intend to transfer the stocks to a foundation or dismantle them. This process takes some years, thanks to the present tax and accountancy rules... For the rest I am FL4 and almost even FL5 (I hope / think).

Flowconomy Level Criteria for foundations:

Criteria (proposal example / guideline)

1

Not being one of the levels below.

2

[To be defined]

3

[To be defined]

4

Maximum salary (or paid to external staff):
4500 euro monthly.

Average maximum salary: 2500 euro.

Qualitative: Known as a non competitive,
open organisation, open for synergy and coop-
eration.

5

[To be defined]

A design issue is whether it makes sense to de-
fine 5 FL levels for the foundation (Flowcom-
pany) as well. The criteria of level five is left
open, it might be a good idea to add criteria on
eco-balance and sustainability.

So, we need foundations to maintain our pos-
sessions. The 'Frhome' type foundations are a
nice example (see section below).

Why should people join?

I hear the reader say: "Yeahh, nice plans, but
why should somebody want to join this thing?".
My answer: because people's conscious will
more and more tell this is the way to go. And it
is reasonable. And you don't have to miss much
luxury. Via living in such way I 'have' the luxu-
ry of a nice place where I can stay at Lanzarote.
I was given the opportunity to stay a week in
Athens at my previous Greek teacheres. All
for free. If I had to 'buy' those homes where I
stayed first... and then maintaining them...

And... within the Flowconomy your level will
be a basis for what is given from the association
to you: jobs, guardianship on goods (amongst
houses), etc. Via this we create that being good
(defined as in the good values) is rewarded.
And then people will start to live automatically
in this way. Because it brings them the key to a
social network based on trust, abundance and

safety. People in this network will be willing to
share their goods and talents firstly to others
in that same network and secondly to people
residing in the Iconomy. Goodness united.

Putting the evolution of the goodest to action.
And remember: if somebody is good, you will
benefit from this goodness. This is the oppo-
site of the survival of the fittest and somebody
being better than you. You lose something is
somebody is better...

Frhome – solution for housing and mortgage
problem

As said earlier in this book: I see the mort-
gage problem as one of the biggest problems
to be solved: In the Netherlands about 60% of
the households has a mortgage. When people
start losing their jobs – in my eyes this is un-
avoidable due to economical downturn- these
people find themselves locked in their houses
and eaten by the banks.

In the USA it is common that you can turn in
the keys of your house together with the mort-
gage. In the Netherlands it is not: you lose the
keys and the house, but keep the -remaining
of- the debt. And those debts will be huge due
to dropping house prices. This can easily reach
tons per family. The 'ordinary' will notice that
they didn't read the 'small letters' of the con-
tracts they signed, or did not understood the
consequences. Banks sales men tricked them
into the thing, together with our politicians.
Iconomy games.

You can imagine what this does to someones
feeling. They lose hope at once. Families break
because of stress. Childrens childhood wasted.
What kind of adults will they become?

So, I feel the only thing that will help is a Mort-
gage-Pardon plan. Relief the people from the
mortgages. I want to found foundations of the
Frhome type. Frhome stands for 'free homes'.
The idea is to collect money via whatever way

and then pay off the debt for the house, of a family in distress. The foundation becomes owner of the house.

Global idea: The family then pays a yearly donation to the foundation of 1/30^e of the debt amount the foundation paid for. After 30 years the house is free of the donations. And the family can live in it for free.

Why not?

Some other practical remarks:

Via the foundation the 'guardian' of the house has the principal right on appointing the new inhabitants (probably often children or friends). Via this way we get rid of the fact that people need huge amounts of money to be able to live in a house.

The guardian has considerable freedom in adjusting the house. This freedom is even enlarged when the house is 'donation free'. The idea is that a main reason for now to buy a house "That they can modify it" is fulfilled.

Remaining design issue:

What I don't know yet, when somebody for instance creates an additional barn, whether this can be 'capitalized' (in money terms) when leaving... I feel this is not a good idea, because again this will cause all kinds of pricing issues, and a new pricing rise development. Somebody a good guideline for this issue?

Actually, I find the government should initiate a number of Erhome like foundations and do some initial funding. But when I look at the decisions politicians make in the Netherlands (only in the wrong direction), I am afraid, we -the people- must do it themselves.

An alternative for people who get in financial problems is always just to go to the debt restructuring agency. Let the house being fore-

closed. And enter the -at least- three year restructuring period or just go bankrupt.

I think this will be soon quite normal in the Netherlands to do. And I hope that people do it before they get psychic problems and enter the mental care domain... I have been there, but now time changed... more and more people see the reality of dropping house prices. Maybe we should create a foundation (agency) to help people with this process... but of course without asking money for this service, because money is the biggest fear for these people.

Currency Activities: alternatief waarderen

Flowtowner Onno

Steeds meer mensen zijn tegenwoordig bezig om een betere wereld te creëren en hebben daarvoor diverse ideeën. Zo ook wij van Flowtowns. We hoeven u waarschijnlijk niet te vertellen dat het huidige financiële systeem niet het beoogde resultaat oplevert. Volgens ons is dit omdat we het op de verkeerde manier aanpakken; om waarde toe te kennen aan grondstoffen, producten en diensten. U krijgt namelijk op dit moment geld voor uw moeite in plaats van te kijken naar hoeveel uw moeite de samenleving oplevert. Aangezien iedereen het zo goed mogelijk wil hebben heeft dit als gevolg dat we onze omgeving aan het vernietigen zijn doordat we zoveel mogelijk van alles voor onszelf willen hebben. Wanneer u het omdraait zal er een andere stroming ontstaan, waarbij u geen geld ontvangt maar het onderdeel van de samenleving waarvoor u werkt, geld ontvangt. Dit noemen wij Currency Activities, oftewel CA's. Hierdoor is het makkelijk in kaart te brengen wat u voor de samenleving opbrengt maar ook hoeveel er door alle werkenden voor de samenleving wordt opgebracht. Wanneer er daarnaast een applicatie is ontwikkeld waarmee berekend kan worden of dit voldoende is kunnen we gezamenlijk bepalen waar er meer nodig is en waar we wat rustiger aan kunnen doen. Dit in tegenstelling tot onze huidige financiële systemen waarbij er ongelimiteerd geld bijgeprint wordt en we werken met speculaties en gefragmenteerde reserve systemen. Geen inflatie meer omdat we puur kijken naar wat u heeft gedaan en wat er nodig is om de

samenleving en zijn onderdelen draaiende te houden. Geen concurrentie meer om zoveel mogelijk te hamsteren maar coöperatie waarbij we samenwerken om een zo economisch systeem te creëren. Zonder producten met een beperkte levensduur om maar zoveel mogelijk te kunnen verkopen, maar producten die zo duurzaam mogelijk zijn geproduceert om met onze grondstoffen een recyclend systeem op te bouwen die onze aarde ontziet.

Maar hoe kan ik dan mijn benodigdheden kopen voor mijzelf wanneer ik geen geld ontvang voor mijn werk, denkt u wellicht. Dat is simpel, wanneer er genoeg is kunt u gewoon pakken wat u nodig heeft. U hoeft hier dan niet voor te betalen. Op het moment dat het item wat u nodig heeft niet aanwezig is, zal het systeem automatisch een sein geven dat er meer van het gevraagde item moet worden geproduceert en gaan vragen om de benodigde CA's.

Maar hoe krijg ik dan de waardering voor de moeite en energie die ik in de samenleving stop, vraagt u zich misschien af. Dit gebeurt doordat uw CA's worden bijgehouden in een database met koppelingen tussen CA's die u heeft uitgegeven aan het project waarvoor u heeft gewerkt en de CA's die u heeft ontvangen voor diensten en/of goederen die u heeft ontvangen. Het is dan mogelijk om na te gaan wie wat gedaan heeft en wat dit heeft opgeleverd voor de samenleving, en hieraan een beloning te koppelen. We denken dat het goed is om een

meer menselijk systeem te bouwen in plaats van het huidige cijfersysteem. Dat vertaalt zich naar het volgende: een CA is een eenheid zonder een vaste waarde. De waarde van de CA zit hem in diverse componenten zoals tijdsduur, inspanning, noodzaak en meer van deze. Hoe worden deze bepaald? Dit wordt een interactie tussen de beide partijen van de transactie en wordt daarna vastgelegd. Wanneer een van beide partijen vindt dat zij benadeeld is in de transactie zal er een commissie worden opgericht die meehelpt om een oplossing te vinden, duidelijk niet om een 'schuldige' te bepalen. De commissie leden worden deels bepaald door vertegenwoordigers van de beide partijen en daarnaast een zo objectief mogelijke derde partij. Hiermee wordt de zogenaamde "ontzichbare hand" uit het kapitaal spelletje gehaald. Laten we de mensen belonen die de meeste anderen gelukkig maken zonder daarbij zichzelf te vergeten.

Natuurlijk zijn we nog lang niet zover om dit nieuwe systeem in te voeren. De meeste mensen kunnen zich geen wereld voorstellen zonder geld of zonder bezit. Daarom denken wij dat er een overgangssysteem nodig met een eigen vorm van geld. Wij denken dat dit het beste vorm gegeven kan worden doormiddel van een alternatief financieel systeem. Dit systeem zal worden gebaseert op de uren die u werkt. Wij hebben dit flhora's genoemd. Hoe werkt dit? Elk uur dat u werkt krijgt u een flhora op uw account. Hiermee kunt u uw benodigdheden kopen binnen de Flowtown gemeenschappen. Hiernaast kunnen we beginnen met het uitgeven van de CA's zodat we vast kunnen wennen aan het idee van de CA's. Met deze flhora's zal u alleen in de Flowtowns en Flowtownspots uw benodigdheden kunnen kopen. Er zal dus in de afzonderlijke gemeenschappen de huidige valuta's moeten worden verdient door diensten en/of producten te verkopen aan de huidige samenleving. Ook zal er met deze flhora's niet worden gespeculeert, de flhora's zullen in overleg worden geproduceert zodat er niet

meer geld komt dan dat er grondstoffen, producten of diensten zijn in Flowtowns.

Afstemming en affiniteit

Om duidelijkheid te verschaffen in een dynamische wereld is het belangrijk om van elkaar te weten wat we kunnen verwachten. Tegengwoordig gebeurt dit van bovenaf, u wordt verteld wat u wel en niet mag en kan. Bij Flowtowns willen we dit ook omdraaien zodat u met elkaar zorgt dat, wat gedaan moet worden zo goed mogelijk is gedaan en dus de oplossingen worden aangedragen van onderin de samenleving. Wanneer u met elkaar afstemd hoe activiteiten kunnen worden uitgevoerd zal u een goed lopende coöperatie krijgen. Natuurlijk is het heel erg moeilijk om iedereen te overtuigen van een bepaald idee zodat iedereen hetzelfde doel in gedachte heeft, maar het is essentieel om hiernaar te streven. Het is hierbij belangrijk om alle activiteiten af te stemmen op de behoeften van elk individu en de behoefte van de samenleving als een geheel. Op dit moment worden we als mensen in een mengelmoes van karakters gegooit in een samenleving die veelal draait op inhaligheid. U leeft met mensen samen die er andere ideeën op na houden waardoor er vaak spanningen ontstaan. De oplossing lijkt simpel, laat ieder persoon zijn of haar eigen club mensen vinden met eenzelfde affiniteit en zich erbij aansluiten en werken op de manier van de groep. Zodra u een aantal mensen bij elkaar hebt die affiniteit vertonen met een bepaald onderwerp, kunt u zich bedenken dat hun producten met een intensievere motivatie gemaakt worden. Een simpel voorbeeld is scholing; wanneer u een leraar heeft die van zijn vakgebied houdt, zal deze veel enthousiaster lesgeven dan iemand die zich er niet voor interesseert. Dit ongeacht het inkomen wat de leraar krijgt. Zelfde geld voor een leerling; wanneer een leerling enthousiast is voor een onderwerp, zal deze veel makkelijker leren doordat de motivatie voor de leer-

gang vanuit de persoon zelf komt. Door deze twee bij elkaar te zetten is het logisch dat je sneller tot het maximale resultaat kunt komen aangezien beiden graag willen dat de leerling de kennis in zich opneemt. Zet twee mensen met twee uiteenlopende motivaties bij elkaar dan zal de Flow tegen elkaar instromen.

Dit kunnen we doortrekken naar alle delen van onze samenleving zodat de menselijke gezamenlijke geest steeds meer tot zijn recht komt. Overall centra waar gelijkgestemden bij elkaar komen om gemeenschappen op te richten en die te linken met de rest van de wereldgemeenschap. Het zal zeker voorkomen dat daarbij met mensen uit diverse disciplines wordt samengewerkt om een zo goed mogelijk resultaat te leveren. Om zo een netwerk op te richten van gemeenschappen die zelfvoorzienend zijn, niet alleen wat betreft de voedselproductie maar van het totaal van de gemeenschap, en die toch deel uitmaakt van het grote geheel. Dit lijkt een gigantsiche taak wanneer u dit allemaal tegelijk wilt uitvoeren. Wanneer we klein beginnen en daarna steeds opschalen totdat we een punt bereiken waarop het systeem van de flowtown gaat haperen. Dan opnieuw naar de tekentafel om nieuwe modellen uit te werken met de gegevens die het systeem heeft opgeleverd. U krijgt dan een gelaagde samenleving waarin uw beslissingsbevoegdheid met steeds meer mensen wordt gedeelt. Ideaal zou zijn wanneer er ongeveer de volgende lagen hieruit zouden ontstaan met daarnaast eventueel subcategoriën: gezinsniveau; straatniveau; wijkniveau; stadsniveau; gemeenteniveau; landsniveau; continentaalniveau; wereldlijk niveau en universeel niveau. Op het laagste niveau zult u het meeste beslissingsrecht hebben en dus de meeste macht. Daarnaast zal elk niveau voor ieder afzonderlijk probleem of probleemgebied een afgevaardigde hebben voor het volgende niveau. Ook zal er moeten worden nagedacht over meritocratie dit betekent: wat is het kennisniveau van de afgevaardigde. Het is verstandig om een bepaald

kennisniveau te hebben van een onderwerp alvorens hierover te mogen beslissen. Een simpel voorbeeld: een wijk heeft plannen om een speeltuin in de wijk aan te leggen. Hierbij zal elk gezin de best gekwalificeerde afgevaardigde sturen met ideeën naar het straat overleg. Die dan weer een straat afgevaardigde kiest om hen te vertegenwoordigen in het wijk overleg. Wanneer deze een leuke en veilige speelplaats heeft ontwikkeld zal dit voorstel worden ingediend voor een stadsoverleg, om na te gaan of er voldoende grondstoffen aanwezig zijn voor de plannen. Eventueel kan er, met de gedachte aan de veiligheid, diverse specialisten worden ingehuurd om dit goed af te dekken wanneer hier te weinig specialisme voor aanwezig is.

Maar hoe gaat u beslissen? Wie maakt de beslissingen in een vrije samenleving? Ideaal zou zijn wanneer iedereen meebeslist met alle beslissingen die belangrijk zijn voor hem of haar. Om ons hierbij te helpen is er een website die die dienst verleent, deze website heet Loomio.org, waarbij u een voorstel kunt aanmaken waarop ieder lid kan stemmen. De keuzes die u hierbij heeft zijn: Eens (Ik ben het hiermee eens en wil dat dit doorgaat), Onthouden (Ik vind het prima als de groep zonder mij beslist), Oneens (Ik denk dat we dit mogelijk beter kunnen) en Blokkeren (Ik heb grote bezwaren tegen dit voorstel en wil dat dit niet doorgaat). Bij elke optie heeft u de mogelijkheid om uw keuze nader toe te lichten. Wat belangrijk bij een soort gelijk systeem is, hoe loyaal de leden ermee werken. Wanneer leden weinig op de applicatie inloggen zal het leegbloeden. Uiteraard is het mogelijk om zelf een gloednieuw systeem te maken specifiek aan onze wensen.

Hoe administreren we de CA's en de Flhora's? Wie beheert de administratie? Op dit moment zijn wij de applicatie genaamd Cyclos administratie aan het testen om te kijken of dit de juiste applicatie hiervoor is. Dit is in handen van andere personen dus helaas kan ik hier weinig over zeggen. Het lijkt me voor degenen

doeling dat op deze plekken de gemeenschap gaat wonen en/of tijdelijk wonen. We zijn van plan om diverse systemen te gaan testen en aan te passen per Flowtown en/of Flowtownspot. In Kranenburg en in Duitsland zijn we hard bezig om een Flowtownspot te creëren op de grond van een zorgboerderij. De aanleg van het water is al gedeeltelijk gerealiseerd op dit moment. Uiteindelijk zal hier dus een volwaardige samenleving moeten ontstaan waarbij een klein gedeelte een vaste woonplek heeft en daarnaast een groep van wisselende mensen. Hoe de taakverdeling zal worden en hoe groot deze groepen zullen worden is nog in de ontwerp fase. In Nijkerk wordt aan een tweede project gewerkt en in Frankrijk een derde. Ook dit zijn Flowtownspots in aanbouw. Voor de eerste echte Flowtown zal een volledig dorp of zelfs stad moeten worden aangekocht en naar aanleiding van de voorbeelden van de Flowtownspots worden ingedeeld in Flowtown stijl.

U merkt wel dat er nog veel vraagtekens zijn op bepaalde gebieden die alleen kunnen worden beantwoord wanneer we in de praktijk hebben kunnen werken en testen. Wellicht zijn er bij u nu vragen ontstaan en voorziet u obstakels. Of misschien heeft u voor bepaalde problemen al een goedwerkende oplossing gezien of uitgevoerd. Schroomt u niet deze ten gehore te brengen bij de mensen van Flowtowns. Flowtowns moet nog erg groeien en daarbij is uw hulp onontbeerlijk en niet alleen in financiële zin maar juist in het meedenken over hoe onze gezamenlijke toekomst in te delen zonder de nadelen van een financieel systeem zoals we die nu hebben.

Dunbars Number: limiet aan aantal vrienden

Luc Sala

Dieren en mensen kunnen maar met een beperkt aantal mensen een hechte en stabiele groep vormen. Dat komt omdat het geheugen (working memory) beperkt is en omdat zinvolle relaties meer vragen dan af en toe een email. De groepsgrootte kent dus een limiet.

Bij apen wordt dat beperkt door de tijd dat ze bezig zijn de sociale rangorde te onderhouden met vlooiën en dergelijke rituele bezigheden. Men noemt dat wel de monkey sphere.

Bij mensen geldt iets dergelijks eveneens en de Engelsman Robin Dunbar kwam tot een effectieve groepsgrootte bij mensen van ergens tussen de 120 en 300, met een mediaan van 150 mensen waarmee je een zinvolle en bestendige relatie kunt hebben. Die groepsgrootte heet Dunbar's number en is als concept nog niet erg bekend.

Dat DN blijkt wel een factor in de hele evolutie want grotere groepen kennen meer specialisatie en vooruitgang in technische zin.

Wil je met meer mensen kunnen omgaan dan is gelaagdheid en specialisatie essentieel; dan krijg je een sociale verdeling in leiders/priesters, vechters/jagers en ambachtlieden/boeren.

Rituelen spelen daarin een belangrijke rol; het zijn efficiënte platformen om contacten te optimaliseren en te beperken tot functionele as-

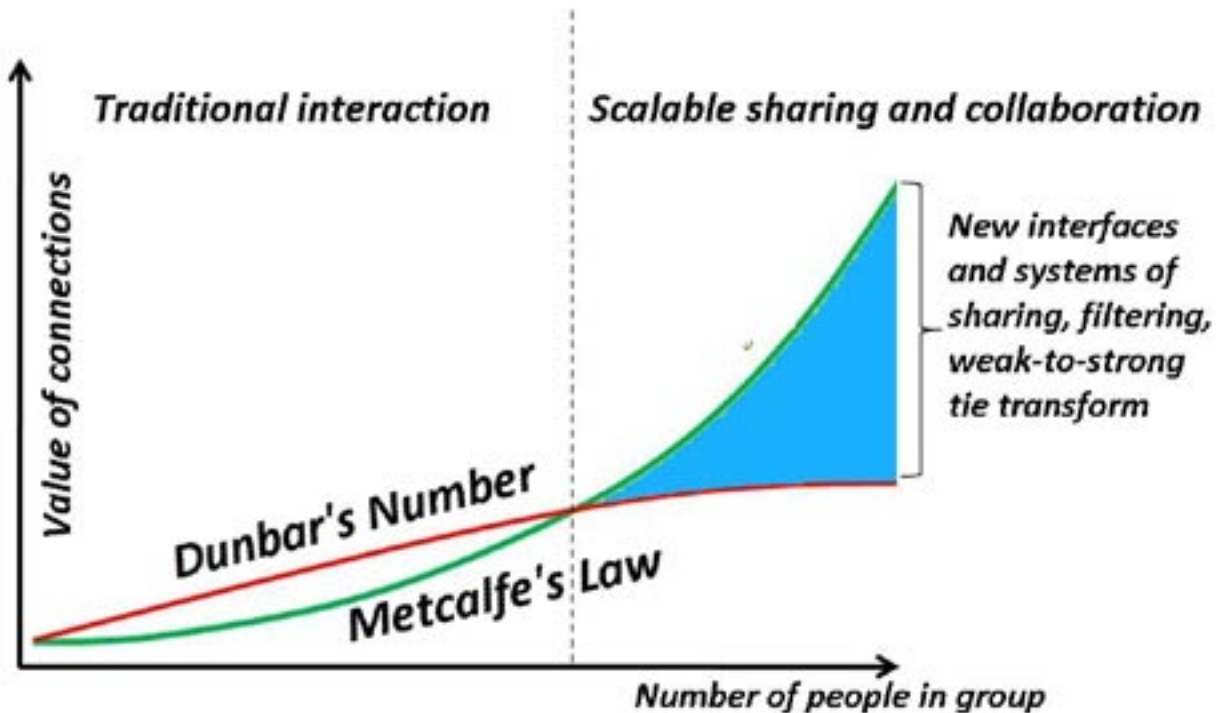
pecten. Je hoeft niet close te zijn met de leider, de priester of de smid om gebruik te kunnen maken van zijn of haar talent.

Dat organisaties niet te groot mogen zijn, is al langer bekend. Bedrijven als het Amerikaanse 3M hebben dat ook ingezien en hun locaties nooit erg groot laten worden. Ook voor gemeenschappen geldt dit, al zijn we met moderne media wel wat verder dan een groepje jagers/verzamelaars in de jungle. Door interne organisatie, lagen, regels, overlegstructuren, beslissingsmodellen (sociocratische methode) en rituelen (vergaderen is ook een soort ritueel) kunnen we met meer mensen en meer ver-takkingen toch effectief samenwerken, maar er blijven limieten.

Fysiek contact en afstand spelen een rol. Kleine werkgroepjes van meer dan 5 mensen bijvoorbeeld is bij complexe taken al moeilijk. Met name de rol van zgn. gatekeepers, informatieportiers in het informele circuit kan erg bepalend zijn.

Ook het onderscheid tussen 'strong' en 'weak ties' (banden) speelt een rol (Morten Hansen), zwakke links geven meer vrijheid, sterke banden werken soms beklemmend.

Metcalf's Law: the value of a (telecom) network is proportional to the square of the number of connected users of the system (n^2). This translates as 'The larger and more diverse are your personal network of contacts, the higher the quality of your ideas and project work.'



Nu zouden de nieuwe sociale media niet hiërarchisch zijn en de wet van Metcalf volgen. Maar zelfs als men het erg slim opzet, is het psychologisch vrijwel onmogelijk om met meer dan 300 mensen zinvol contact te hebben en dat is wat nu ook wordt ingezien.

Je kunt duizenden Facebook vrienden hebben, maar dan komt dus de beperking van Dunbar's number om de hoek kijken.

De psychologen van cyberspace hebben Dunbar's number ook ontdekt en nu is het de vraag of er nieuwe vormen komen die wel via gelaagdheid of door effectievere one-on-one communicatie kunnen helpen die grens te verschuiven.

Hier speelt mee dat 'massive networks of weak ties' in cyberspace makkelijk incidenteel sterke links kunnen worden en een meer dynamische groepsstructuur toestaan. Geheugensteuntjes als een direct zichtbare communicatiehistorie, foto's en achtergrondinformatie over de andere helpen natuurlijk.

Dat is wat Google en Facebook ook gebruiken om je communicatiebereik wat uit te breiden.

Je hoeft de naam van iedereen niet te onthouden, die staat in beeld en ook extra informatie probeert men toegankelijk te houden. CRM (customer relations management) software heeft in dit opzicht ook een hele ontwikkeling laten zien.

Communicatiepatronen blijven wel eenzelfde patroon volgen. T. Allen (*a decay in the use of all communication media with distance*): "We do not keep separate sets of people, some of which we communicate in one medium and some by another. The more often we see someone face-to-face, the more likely it is that we will telephone the person or communicate in some other medium."

Luc Sala sala@dealerinfo.nl Dunbar: met hoeveel mensen kun je zinvol samenzijn of samenwerken.

Organisch kwalitatief bouwen

Reiné Gadellaa

Gedeeltelijk op het symposium uitgesproken en nadien aangevuld, mede als reactie op gestelde vragen.

Als men spreekt over “Organisch kwalitatief bouwen” betekent dat voor mij dat in alle aspecten van het bouwen en wonen zorg wordt getoond voor de complete aarde. Dat is eenvoudig samen te vatten met de drie ethische principes van de permacultuur.

ZORG VOOR DE AARDE

Alle ecosystemen moeten zich kunnen ontwikkelen

ZORG VOOR DE MENS

Mensen moeten toegang hebben tot hetgeen nodig is voor hun voortbestaan

DELEN VAN DE OVERVLOED

Beperken van je eigen consumptie en wat overblijft met elkaar en met ons (eco)systeem delen

(denk bij delen aan: land, spullen, tijd, vaardigheden, voedsel enz.)

Als iets goed is voor de aarde, is het goed voor de mens.

Alles uiteraard indachtig Ghandi's uitspraak: **“De wereld biedt genoeg voor ieders behoefte, maar niet voor ieders hebzucht.”** In dit beeld zit opgesloten dat alle leven evenveel rechten heeft. Duurzaam – of liever “volhoubaar” - gedrag zit erin opgesloten, evenals volledig gesloten kringlopen – dus zonder afval.

Volhoubaar (Zuid-Afrikaans) geeft beter weer waar het naar onze opvatting om gaat, evenals het Engelse “sustainable”.

Permacultuur wordt hierbij niet opgevat als speciaal bedoeld voor het ontwerpen van voedselsystemen. Het is eveneens een leidend principe in sociale systemen in de ruimste zin:

Sociale permacultuur

Een manier om gemeenschappen goed te laten functioneren. Bij permacultuur staan de specifieke talenten en vaardigheden van het individu centraal en wordt ernaar gestreefd die binnen de gemeenschap optimaal te benutten. De bedoeling is dat het systeem als geheel hier veerkrachtiger door wordt. Ieder mens is immers waardevol in z'n eigenheid.

De volgende tekst komt van DuurzaamZwolle.

Bouwen en Milieu

Duurzaam bouwen is bouwen met respect voor mens en milieu.

De bouw in Nederland zou op dit moment verantwoordelijk zijn voor 25% van het wegvrachtvervoer, 35% van de afvalstroom en 45% van het nationale energieverbruik.

Bron: bouwendnederland.nl.

De belangrijkste argumenten om duurzaam te bouwen zijn het gevaar van uitputting van grondstoffen en ieders verantwoordelijkheid voor de leefomstandigheden van nu en de toekomst.

Verder zal duurzaam bouwen ook economisch een stuk aantrekkelijker kunnen worden: besparing in materiaal- en energiegebruik is

onmiddellijk voelbaar in de portemonnee!

Vormgeving en materialen

Belangrijke verbeteringen/besparingen zijn te behalen met: goede oriëntatie op de zon, zuinig materiaalgebruik (een slimme indeling) en energiezuinig bouwen: goede isolatie en installaties toepassen.

Als er veel hout of ander organisch materiaal wordt gebruikt, wordt er ook nog eens veel CO2 vastgelegd! Hout en ander plantaardig materiaal groeit vanzelf aan en past in het streven naar gesloten kringlopen.

Met een goede ruimtelijke indeling inclusief doorkijkjes en goed uitzicht kun je kleiner bouwen zonder dat het benauwd voelt. Veel moderne woonkamers zijn immers moeilijk gezellig in te richten door ongemakkelijke afmetingen en (verplichte) looppaden.

Denken over bouwen en wonen

Al met al bieden de bovengenoemde uitgangspunten voldoende aanleiding om het helemaal anders te willen. Want een beetje verbeteren is lang niet genoeg om het wereldwijd goed voor elkaar te krijgen! Om optimaal gebruik te kunnen maken van de gegeven omstandigheden zouden we bij het bouwen weer terug moet keren naar de oorspronkelijke manier – zoals veel culturen het van oudsher deden (en sommige wellicht nog): eerst de plek op meerdere manieren beproeven en ervaren voordat je gaat bouwen.

Stedenbouw

In vroeger tijden (toen stedenbouw - het plannen van dorpen en steden - nog stedebouw - van het woord "woonstede" heette), was er meer dan nu sprake van een zekere natuurlijke keuze voor een woonplek. Niet zelden nam men ruim de tijd om te voelen of een plek wel echt geschikt was. Soms vertoefde men er zelfs geruime tijd op (in tijdelijke onderkomens) om de situatie ter plaatse compleet te ervaren. Nu is alles onderworpen aan planvorming,

waarbij tegelijkertijd voor honderden tot duizenden mensen wordt bedacht en besloten hoe ze zouden moeten gaan wonen. Wat de richting van straten en gebouwen moet zijn, hoe dicht woningen op elkaar staan, hoeveel verkeer er wordt toegelaten dan wel doorheen moet.

Wat mij betreft zouden we dat idee helemaal mogen verlaten: een plek eerst zelf doorvoelen en woonsteden op een natuurlijke manier laten groeien...



De elementen Aarde, Lucht, Vuur en Water:

Elk element speelt een rol in het bouwen: AARDE - Hoe is het gesteld met de bodem, de grond, hoe draagkrachtig, hoe vruchtbaar en onvruchtbaar is de bodem, is het zand, klei, leem of turf. En ook: hoe is het gesteld met o.a. de energievelden en aardstralen.

LUCHT - Hoe is de overheersende windrichting, is er beschutting door bijv. bomen. Is de lucht zuiver.

VUUR- Is een woongebouw goed te oriënteren op de zon? Kan het licht en de warmte vrij naar binnen, is er plaatsing mogelijk en gewenst van zonneboiler en PV-cellen?

WATER - Hoe is het water in de directe omgeving? Staat het laag genoeg om problemen met optrekkend vocht en zware neerslag te kunnen vermijden? Ook bij hoogwater? Kan regen natuurlijk afvloeien, opgeslagen worden in buffervijvers.

Andere aspecten

ENTITEITEN - Het is goed om te voelen hoe het is op de bouwplek gesteld met de geestelijke wereld ter plaatse, zijn er entiteiten, is er (mogelijk niet voldoende verwerkte) geschiedenis voelbaar? Is heling gewenst?

VOEDSEL - Is het land eromheen geschikt voor het aanleggen van een voedselbos?

BOUWMATERIAAL - Is er genoeg materiaal voorhanden om mee te bouwen? Geschikt leem, hout, stro, riet, keien enz.?

UITBREIDING - Is er voldoende ruimte voor groei tot een optimale gemeenschap?

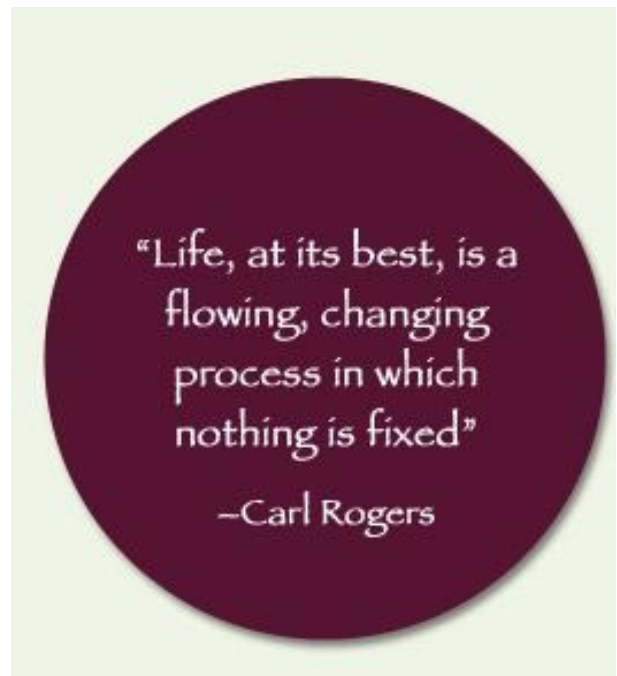
Bewustzijn voor het geheel

We zijn niet meer gewend om te bouwen op een intuïtieve manier, met gebruikmaking van traditionele kennis. Vaardigheden en kennis komen nu van onderwijsinstellingen, eisen (voorschriften, verordeningen) komen van de overheid.

Mensen hebben vaak geen mogelijkheden meer om hun woonomgeving zelf vorm te geven. Want zonder goedgekeurde tekeningen, vormgeving, maatvoering, materiaalschema's, prestatie-overzichten, constructieberekeningen, constructiedetails, kostenramingen mag je niet bouwen...

Alles wordt getoetst aan eisen van welstand, bestemmingsplan, bouwfysische

eigenschappen, energieprestatie, lichttoetreding, indeling, verdiepingshoogtes en deurbreedtes, traphellingen en veilig bouw materiaal.



Dit alles gebeurt meestal met de beste bedoelingen, maar is ook gebaseerd op angst, o.a. voor de beherende en uitvoerende partijen die de boel zouden kunnen beduvelen.

Vergeeten wordt hierbij, dat het uiteraard niet mogelijk is om exact voor te schrijven hoe de bewoners zelf met het gebouwde omgaan. Dus als je het leuk vindt om de ramen open te zetten met de verwarming aan, is er niemand die je tegenhoudt. Als je het ventilatiesysteem saboteert, wie doet je wat?

En nóg is het bovenstaande geen garantie dat het resultaat in alle opzichten goed functioneert!

Recent nog is er een complex zeer energiezuinige woningen opgeleverd, waarin 's winters veelvuldig klachten over te droge lucht optraden. Simpelweg omdat er goed geventileerd werd met warmteterugwinning: alle (vochtige) lucht werd afgevoerd, vrieslucht

(per definitie al weinig water bevattend) werd voorverwarmd naar binnen gehaald, en werd dus door het opwarmen nog droger (de relatieve luchtvochtigheid werd veel te laag).

Door de huidige bouwwijze is het aanpassen van woningen aan gewijzigde woonomstandigheden altijd een ingrijpende klus.

Stedenbouwkundig zijn functies in aparte gebieden ondergebracht.

Regelgeving maakt het beoefenen van een beroep aan huis moeilijk, scholen en winkels worden geconcentreerd in speciale zones, regelgeving en hinderwet maken het zelfs mogelijk om de geur van versgebakken brood in een woonwijk te verbieden...

Ook al doet men nog zo zijn best om volgens moderne opvattingen duurzaam en energieneutraal te bouwen, de huidige bouwwijze levert toch woningen en gebouwen op die zichzelf niet terugverdienen.

In feite moeten ze volledig recyclebaar zijn en meer energie leveren dan ze gebruiken om de schade die het bouwen zelf met zich

meebrengt (uitputting van grondstoffen, energiegebruik bij de productie en transport) enigszins terug te verdienen.

Het is lang niet zeker of dat volledig lukt.

Vrijheid

Om de aarde ongeschonden aan de volgende generaties door te kunnen geven zijn radicale veranderingen nodig. De bestaande regelgeving zit daarvoor dikwijls in de weg. De regelgeving schrijft immers zoveel voor, dat mensen die zich een eenvoudig en waardevol leven voorstellen – zonder veel techniek, zonder voorschriften voor hoogten en oppervlakten – verplicht zijn veel groter en ingewikkelder te bouwen dan waar ze wellicht behoefte aan hebben.

De vrijheid zal bevochten moeten worden. Een gedoogde experimentele status kan dat mogelijk maken.

Uitgangspunten voor echt duurzaam (volhoubaar) wonen en leven

De fysieke en sociale omgeving

- Schep en houd ruimte voor groei en verandering.

- **Ga ervan uit** dat iedereen een plek heeft (en hoort te hebben) binnen de gemeenschap die je sticht. Dat elk individu, elke levensvorm, nodig en nuttig is. Dat het verbannen of uitstoten naar verzorgingshuizen, bejaardenhuizen, instellingen een verarming betekent voor de gemeenschap en onder alle omstandigheden

vermeden zou moeten worden.

Dat bijvoorbeeld oudere mensen een prachtige rol kunnen vervullen bij het grootbrengen van kinderen. Dat beide partijen daar beter van worden.

- **Ga ervan uit** dat iedereen elkaar helpt met de vaardigheden waar men goed in is, waarbij men zich lekker voelt en waarin men zich kan ontwikkelen. Dat (bijna) elke vorm van opvang mogelijk is en blijft.

Gebouwde omgeving

Gebouwen reageren op bewoning. Niet bewoonde gebouwen vergaan in een hoger tempo, gebouwen vragen om aanwezigheid en verzorging.

Door bewoning en verwarming (al dan niet rechtstreeks met de zon) blijven gebouwen droger en gezonder.

Installaties – verwarming, ventilatie

Vang zoveel mogelijk gewenste energie voor warmte en licht rechtstreeks op uit zonnestraling (elke omzetting vanuit andere energiebronnen levert immers verliezen).

Bouw met de gevelopeningen, ramen, serres, naar de zon, oriënteer daarvoor hier in Europa op het zuiden.

Zorg tegelijk voor afscherming buiten het stookseizoen: bomen als leilindes houden de zon in de zomer tegen en verliezen blad in de winter waardoor het licht dan weer onbeperkt naar binnen kan.



Bouw zodanig (met bijvoorbeeld dakoverstekken) dat 's zomers (als de zon hoog staat) minder zon binnenkomt dan 's winters (de lage zon kan dan verder het huis binnendringen).

Warmte bufferen gaat het beste met zwaar bouwmateriaal. Maak muren en vloeren die zonnewarmte op moeten vangen zwaar, dan geven ze nog geruime tijd na zonsondergang warmte af.

Stook zodanig dat veel warmte wordt

opgeslagen en weinig door de schoorsteen verdwijnt. Gebruik voor het stoken herwinbaar materiaal als hout en biogas. 's Winters, als het buiten vriest, wordt de lucht droger – het huis dus ook. Vocht en warmte bevorderen schimmelgroei en rot – daarvan zal dus over het algemeen vooral buiten het stookseizoen sprake zijn; bij lekkages of als het vocht onvoldoende wordt afgevoerd.

Het ervaren warmtecomfort is een optelsom van drie gegevens: straling, luchttemperatuur en luchtstroming. Voor gelijkblijvend comfort moet bij tocht de lucht warmer zijn. Als de verblijfsplek echter goed tochtvrij is, kan gelijkblijvend comfort worden ervaren bij koude lucht en een groter aandeel warmtestraling! Op wintersport kun je ook in je zwemuitrusting zonnen als het vriest. Mits je beschut zit.

Het voordeel van een groot aandeel stralingswarmte is dan ook gelegen in het gegeven dat de lucht minder stroomt en minder droog wordt (waardoor minder luchtwegklachten). Convectoren veroorzaken immers zelf het stromen van lucht, gewone centraal geplaatste kachels veroorzaken trek over de vloer, onvoldoende geïsoleerde ramen en buitenwanden veroorzaken koudeval. Omdat de luchttemperatuur veel minder hoog hoeft te zijn als het stralingsaandeel groot is, is droge lucht veel minder vaak aan de orde en zijn de warmteverliezen door ventilatie aanmerkelijk lager.

Tegelkachels, vloer-, wand- en plafondverwarming zijn voorbeelden van systemen met een groot aandeel stralingswarmte.

Bouwmateriaal

- Gebruik voor het bouwen materiaal uit de directe omgeving, zo min mogelijk bewerkt en probleemloos aan de natuur terug te geven (gesloten kringloop).

Denk aan hout, (stro)leem, strobalen, vlas, wol, (zwerf)keien, sloopmateriaal (gebruikte

bakstenen) en hout, leem en tadelakt als afwerking.



Gebruik voor de verbindingen zo min mogelijk ander materiaal zoals ijzer e.d.

- Gebruik het zwaarste materiaal waar zonnewarmte gebufferd kan worden.
- Maak aan de koude (noord)kant de ruimtes die het minste warmte vragen en beperk daar het aantal gevelopeningen
- Positioneer ruimtes die meer warmte vragen hoog en slaapruidtes laag.
- Probeer regenwater op te vangen voor dagelijks gebruik als spoelen en wassen.

Voorschriften

Een deel van de voorschriften uit het bouwbesluit* is gebaseerd op de toegankelijkheid / bezoekbaarheid van elke woning. In een woongemeenschap, waar gebruik gemaakt kan worden van gezamenlijke woonruimte en logeerruimte met sanitaire voorzieningen voor mensen met een beperking, is die eis overbodig. Dan hoeven niet alle deuren van elke woning breed, alle trappen breed en lui... – dat spaart ruimte en materiaal.

*) het Bouwbesluit is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) zoals bedoeld in artikel 1 van de Woningwet, waarin de minimale eisen en technische voorschriften voor het bouwen (zowel voor nieuwbouw en verbouw als voor de staat van bestaande bouwwerken) zijn vastgelegd.

En als iemand gehandicapt raakt is een individuele woonplek gemakkelijk aan te passen, als het van eenvoudige en natuurlijke materialen is gemaakt.

Architectuur en Ruimtelijkheid

Het gaat vooral om plezier!

Vogelhuisjes, droomhuisjes, woonwagens, boomhutten, tiny houses, rijdende huisjes, woonschepen – er zijn heel veel voorbeelden van hoe mensen over vormgeving en materialen denken als ze zelf aan het knutselen slaan. Er zijn niet zelden echte juweeltjes tussen.

Dat zijn niet alleen droombeelden, dat zijn werkelijke behoeften! En die wijken enorm af van het reguliere aanbod aan architectuur, vormgeving, indeling, afmetingen...

Hechten

Als je gebouwen en de inrichting, de meubelen, zorgvuldig vormgeeft, de dingen met liefde maakt, gaan ze vanzelf langer mee. Bovendien raak je eraan gehecht en repareer je in plaats van dat je weggooit. Extra duurzaam!

Bruikbaarheid

Als mensen hun eigen woonomgeving ontwerpen blijkt hoe gemakkelijk er genoeg genomen wordt met kleinere afmetingen – alles ondergeschikt aan gemak, knusheid, gezelligheid en maakbaarheid.

Vecht ervoor!

Sociaal gezien is het helemaal niet slim om groot te bouwen. Mensen zijn vriendelijker tegenover elkaar als de afstanden kleiner zijn (en het licht gedempt). Er is minder ruzie! Zo is een afstand van ongeveer drie meter tussen de wanden van een zitruimte groot genoeg om goed te kunnen praten.

Als de afstanden te groot worden gaan mensen banken in de vrije ruimte plaatsen (dan mis je “rugdekking” en dat is niet comfortabel), komen er “roomdividers” in beeld (je moet toch wat...).

Er is meer verwarming nodig in grotere ruimten. Mensen produceren zelf ook warmte en dat merk je in kleine ruimten veel eerder. Zuinig!

De ruimtelijke kwaliteit van een woning wordt niet bepaald door de vierkante meters maar door zichtlijnen, doorkijkjes en ...
...verbinding met de omgeving
Goed uitzicht is belangrijk! Vanuit privacy-overwegingen is het belangrijk om geen ongewenste inkijk te creëren.

Feng Shui



Het doel van Feng Shui (letterlijk: Wind en Water) is om de leef- en werkomgeving zo te maken en aan te passen dat een harmonieuze stroming van Qi (= energie) gestimuleerd wordt.

In feite is het een vrij strenge leer (er zijn meerdere varianten) waarbij aan elke plek in huis en of de betreffende verblijven een functie of betekenis wordt gegeven. Het hanteert een aantal regels, waarvan veel gemakkelijk te volgen zijn. Zo plaats je geen koelkast naast het fornuis, zorg je ervoor

dat er geen doodlopende routes in huis zijn (een gang die naar een gesloten muur leidt), creëer je geen plekken waar de Qi gemakkelijk wegvloeit (zoals open trappen naar de verdieping) en vermijd je “onveilige” plekken (waar je geen goed overzicht hebt). Maar ook de ligging t.o.v. de weg, het water, de bergen is belangrijk (nooit een huis bouwen waar een weg recht naar toe loopt).

Blijkt het huis achteraf toch niet helemaal aan de eisen van Feng Shui te voldoen, dan kunnen er correcties worden aangebracht. In China worden voor dat doel bijv. spiegels geplaatst, bamboefluitjes en windchimes opgehangen, bloemen of kunstwerkjes neergezet, kleuren aangepast. Naar Nederlandse begrippen vertaald komt het erop neer dat de vormgeving een vanzelfsprekende harmonieuze sfeer kent, waarin energieën niet verstoord worden door ongunstige indelingen en looproutes. Zorgvuldig en bewust indelen, vormgeven en decoreren helpt!

Voedsel

Het zelf opkweken van voedsel in de directe omgeving is niet alleen duurzaam maar ook gezonder. Alles kan vers worden geplukt, bewaarmogelijkheden zijn alleen buiten het groeiseizoen van belang.

Monoculturen zijn niet vanzelfsprekend meer, het aantal plagen neemt af en gewassen én de oogst worden minder kwetsbaar als en terwijl de biodiversiteit gewaarborgd wordt.

Reiné Gadellaa is zelfstandig interieurarchitect, bouwkundig opzichter, bouwkundig tekenaar en zo'n 35 jaar intensief met duurzaamheid bezig.

Website: zaak.gadellaa.net

Hij is initiatiefnemer van DuurzaamZwolle.nl en mede-initiatiefnemer van EcodorpZwolle.nl.

Boeken hierover die je kunt lezen...

Een nieuwe samenleving... onderwerp bij uitstek voor Fantasy, SF en futuristische romans. Daarin kunnen de schrijvers van het collectief zich te buiten gaan aan ongebreidelde fantasieën. Woeste, beklemmende, romantische en visionaire verbeeldingen. Te bestellen bij www.boekenroute.nl

Zoals Sarah Morton met haar angstaanjagende psychologische sf thrillers "Ziek van Angst" en "De Duisternis voorbij". Sarah schrijft niet alleen bedachte verhalen. In "Wat je niet verteld is" legt ze vingers op pijnlijke plekken wat betreft de opvoeding van kinderen en geeft ze wegen aan hoe kinderen in vrijheid en verwondering kunnen opgroeien.

Gerbrand Muller beschijft in zijn surrealistische roman "De uitverkoren Wereld" hoe zowel een hele maatschappij kan verdwalen als een individuele bewoner ervan.

Robert Jan Kelder heeft twee vertalingen van de Duitse, antroposofische filosoof/entrepeneur Herbert Witzmann uitgegeven.

Ewout Storm van Leeuwen beschrijft in een fantastisch epos van bijna 2000 bladzijden hoe een verrotte wereld nieuwe bloesem voort kan brengen.

Maar de kern van het verhaal staat in het boek hiernaast, geconcipeerd door Iwanjka Geerdink en opgepakt/uitgewerkt/vertaald door een redactie van verschillende Onderstroomboveners.

